Алатау

Қоғамдық-саяси газет / Общественно-политическая газета

Газет 2000 жылдан шыға бастады

№ 5 (1164)

02.02.2024

alatau.offset@mail.ru
alatau_gazeti
alatau_gazeti

АЛҚА ОТЫРЫСЫ

ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖАҒЫНАН ӨСІМ БАР

ЖЕТІСУ ОБЛЫСЫНДА 2023 ЖЫЛДЫҢ ҚОРЫТЫНДЫСЫ БОЙЫНША ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУДЫҢ БАРЛЫҚ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІНДЕ ӨСІМ БАЙҚАЛДЫ. ЭКОНОМИКАНЫҢ ӨСУ ҚАРҚЫНЫ 117,4 ПАЙЫЗДЫ, АЛ БЫЛТЫР 104 ПАЙЫЗДЫ ҚҰРАҒАН. БҰЛ ТУРАСЫНДА ОБЛЫСТЫҢ 2023 ЖЫЛҒЫ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУ ҚОРЫТЫНДЫСЫ МЕН 2024 ЖЫЛҒЫ КЕШЕНДІ ЖОСПАР-МІНДЕТТЕР ТУРАЛЫ ОБЛЫС ӘКІМІ БЕЙБІТ ИСАБАЕВТЫҢ ТӨРАҒАЛЫҒЫМЕН ӨТКЕН АЛҚА ОТЫРЫСЫНДА АЙТЫЛДЫ.

Күн тәртібіндегі негізгі баяндаманы жасаған облыс әкімінің орынбасары Әсет Қанағатов өткен жылдың қорытындысы бойынша экономиканың өсу қарқыны 117,4 пайызды құрап, республикадағы ең жоғары көрсеткішке жеткенін айтты.

«Облыс экономикасына 15,4 пайыз өсіммен 350,8 млрд. теңге инвестиция тартылды, оның ішінде жеке инвестициялар 225,4 млрд. теңге. Мемлекеттік бюджетке түсімдер 293 млрд. теңгені құрады, республикалық бюджетке 217 млрд. теңге түсті, бұл 2022 жылмен салыстырғанда 1,6 есе көп, жергілікті бюджетке түсімдер 22% өсіп, 76 млрд. теңгені құрады», – деген Ә. Қанағатов аудан-қалалар бөлінісінде әрбір салаға жеке-жеке тоқталды.

Баяндамашы 2024 жылға арналған жоспарларға тоқтала келе, өнеркәсіпті дамыту бағытына назар аударып, жаңа өндеу кәсіпорындарын, тауарлы сүт фермаларын, жылыжайларды ашуға инвесторлар тарту жұмысын жандандырып, қолда бар мүмкіндіктерді ескере отырып, балық шаруашылығын ұйымдастыру шараларын қабылдау қажеттігін баса айтты. Ауыл шаруашылығына мемлекет тарапынан жасалып жатқан қолдауларға да жан-жақты тоқталды.

Мал шаруашылығында да ілгерілеушілік бар. Мәселен, мал басы 2,5 млн-ға жетіп, соған сәйкес ет пен сүт өндірісінің көлемі де артты. «Ірі жобалар» шеңберінде 2023 жылы облысқа 2 млрд. теңге бөлініп, 800 басқа арналған 3 тауарлы сүт фермасын кеңейту жұмыстары жүргізілуде. Дегенмен Ә.Қанағатов аудан-қала әкімдері тарапынан инвестиция тарту және жергілікті жерлерде инвестициялық жобаларды іске асыру жұмыстары баяу жүріп жатқанын айтты. Олардың конкурстық рәсімдердің уақтылы өткізілуіне және жұмыстардың мерзімінде аяқталуына, әсіресе тұрғын үй құрылысы саласында бақылауды күшейтуі қажеттігін атап өтті. Жер мәселесіне келсек, 2023 жылдың қорытындысы бойынша пайдаланылмай жатқан ауыл шаруашылығы мақсатындағы 246,6 мың гектар жер айналымға қайтарылып, жоспар 112,1 пайызды құраған.

Өз сөзінде Ә.Қанағатов жұмыс орындарын құру мәселесіне де тоқталды. Оның сөзінше, 2023 жылы 38,8 мың адам жұмысқа орналастырылса, оның 27,6 мыңы – тұрақты жұмыс орындарына орналастырылған.

Мұнан соң баяндамашы әлеуметтік маңызы бар тауарлардың бағасын тұрақтандыру, әлеуметтік дүкендер ашу, көкөніс және бақша өнімдерін сақтайтын заманауи қоймалар салу бағытында қабылданып жатқан шараларға тоқталып, білім, денсаулық сақтау салаларын дамыту мәселелерін де кеңінен сөз етті.

Баяндаманы талқылау барысында облыс әкімі Бейбіт Исабаев өз орынбасарынан жылу, су, энергетика, кәріз жүйелері желілерінің құрылысын кезеңкезеңімен жүзеге асыру жобаларының барысын, сол сияқты «Қорғас-Шығыс қақпасы» АЭА аумағында іске асырылатын «Қазақстан-Қытай өнеркәсіп қаласы» жобасының жай-күйі жайлы сұрап, аталған іргелі жобаларды, сонымен қатар, басқа да инвестициялық маңызды жобаларды тұрақты бақылауда ұстауды тапсырды.

Жиында облыстық білім басқармасының басшысы Марат Сүлейменов те өз саласындағы өзекті мәселелер мен олардың шешімі жайлы баяндады. Бұл ретте облыс басшысы Бейбіт Исабаев өңірде білім саласына бюджеттің ауқымды бөлігі бағытталып отырғанын, оның талан-таражға түсіп кетпей, мақсатты жұмсалуын қатаң бақылауға алуды тапсырды.

Сондай-ақ, аймақ басшысы «Ауыл аманаты» бағдарламасы жайында, құрылыс саласында нысандардың уақытында, сапалы аяқталуына мән берілуіне, Текелі, Талдықорған қалалары мен Кербұлақ ауданындағы апатты үйлердің мәселесін толық шешіп бітіру қажеттілігіне қатысты орамды ойларын ортаға салып, нақты тапсырмалар жүктеді.

«АЛАТАУ-АҚПАРАТ»

БАСПАСӨЗ - 2024

«АЛАТАУ» қоғамдық-саяси газетіне жазылу жалғасуда

ЖАЗЫЛУ БАҒАСЫ:

редакция арқылы
1 жылға – 3640 теңге.
облыстық маңызы бар қалалар үшін "Қазпошта" арқылы
1 жылға – 4477,20 теңге.
ауыл тұрғындары үшін
на год – 4700,80 теңге.

Продолжается подписка на общественно-политическую газету «АЛАТАУ»

ЦЕНА ПОДПИСКИ:

с редакции
на год – 3640 тенге.
для города областного значения через "Казпочту"
на год – 4477,20 тенге.
для сельского населения
на год – 4700,80 тенге.

Индексі: 15534

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau.offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

КӘСІБІ-НӘСІБІ

ЭЛЕКТР ҚОЗҒАЛТҚЫШТАРЫН ЖӨНДЕЙТІН ЦЕХ АШТЫ

Текелі қаласының тұрғыны Юрий Семичев мемлекеттік қолдаудың арқасында өткен жылдың соңында өз ісін бастады. Кәсіпкер электр қозғалтқыштарын жөндеп, қалпына келтіретін шеберхана ашты.

Шағын цехта миксерлер мен бұрғылардан бастап қуаты 160 кВт-қа және салмағы 2 тоннаға дейін жететін кез келген қуатты электр қозғалтқыштары жөнделеді. Енді кәсіпкер цехын кеңейтіп, толық циклды қызмет көрсету базасын ашуға ниетті

Мамандығы электрик Юрий Семичев біршама тәжірибе жинақтап, шеберлігін шыңдап, алдымен үйінде шағын электр қозғалтқыштарын жөндеумен айналысты. Мұндай қызметке деген сұраныстың зор екенін ол өз тәжірибесінен біледі. Әсіресе электр қозғалтқыштарын жөндеу мен қалпына келтіру оңай жұмыс емес, ол кез келген адамның қолынан келе бермейді. Сондықтан өзінің кәсіби мүмкіндіктерін тиімді пайдалануды ойлаған шебер өз идеясын жүзеге асырды. Оны іске асыруға мемлекеттің қолдауы зор септігін тигізді. Юрий Семичев 2021-2025 жылдарға арналған ұлттық кәсіпкерлікті дамыту жобасы аясында 5 миллион теңге көлемінде грант алды.

«Грант қаражатының тең жартысы жөндеу жұмыстарына арналған материалдарды сатып алуға жұмсалды, өйткені мұндай материалдарды шағын көлемде ала алмайсың. Мысалы, бір катушканың салмағы 20 кг, ал маған оның 10-15 түрі керек болды. Әріптестерімнің материалдардың сапасына қатысты айтқан ақыл-кеңестеріне сүйене отырып, Ресей мен Өзбекстанда жасалған материалдардан алып келдім. Сондай-ақ үлкен электр қозғалтқыштарын көтеретін контейнер мен арқалық кран сатып алдық. Оған қосымша өз қаражатымды да салдым. Өткен жылдың соңында бизнесімді бастап кеттім, қазір айтарлықтай табысты жұмыс істеп жатырмыз. Текелі тау-кен байыту кешенінде жұмыс істеген кезімнен білетін клиенттердің көпшілігі қазір де хабарласып, мені тауып алып жатыр», – дейді жас кәсіпкер күлімсіреп.

Цех әзірге шағын, соған қарамастан Көксу, Қаратал аудандары мен Талдықорған қаласынан және сол Текелі қаласында орналасқан кәсіпорындардың көпшілігі шағын кәсіпорынның қызметіне жүгінеді.

«Біз электр қозғалтқыштарының барлығын дерлік жөндейміз. Миксерлерді де, электр ет тартқышты да, дрель, болгарка, сондай-ақ зауыттарда желдеткіштер мен диірмендердің жұмыс істеуіне серпін беріп тұрған үлкен электр қозғалтқыштарды да жөндейміз. Мәрмәр тастарын шығаратын кәсіпорындар Текеліде аз емес, олар да бізге жиі хабарласады. Қозғалтқыштардың ең ірілерінің салмағы 2 тоннаға, қуаты 160 кВт-қа жетеді. Оларға келгенде өзіміз сатып алған көтергіштердің көмегімен жұмыс істейміз. Негізінде біз жылу электр станцияларында қолданылатын электр қозғалтқыштарын да жөндейміз. Оған білімімізде, тәжірибеміз де жетеді, тек ол үшін қосымша құрал-жабдықтар керек», – дейді шебер.

Әрине мұндай көлемді жұмысты жалғыз атқару мүмкін емес, сондықтан Юрий Семичев білікті көмекші ретінде жанына немере інісі Алексей Семичевті алды. Шеберлігі жағынан ағасынан кем түспейтін жас маман Томск политехникалық университетін бітіріп, электротехникалық зауытта тәжірибеден өткен. Туған жерге оралған ол «РСК» ЖШС-де бірнеше жыл мамандығы бойынша жұмыс істеп, қазір ағасымен бірге жеке кәсіппен айналысуда.

«Кез келген тау-кен құрылғысы, мейлі ол ұсатқыш болсын, диірмен болсын, желдеткіш болсын, қай-қайсысының да жұмысы электр қозғалтқышына байланысты. Ол ұзақ уақыт үздіксіз жұмыс істегенде тозады, қатты қызатындықтан мыс сымдары жиі күйіп кетеді. Бізге негізінен 0,5 кВт-тан 160 кВт-қа дейінгі әртүрлі қуаттағы электр қозғалтқыштарын әкеледі. Оралған мыс сымдарының диаметрі 0,25 мм-ден 1,50 мм-ге дейін жетеді. Электр қозғалтқышының сыртқы қақпақтарын ашып, бөлшектеп, істен шығу себебін анықтаймыз. Зауыт деректеріне сәйкестендіріп қайтадан орайміз. Бұл сырттай қарағанда оңай көрінгенімен күрделі схема, соған қарамастан бұл процесс түгелдей қолмен атқарылады. Мыс сымдарды тегіс орау, орамалардың санын қатесіз дәлдікпен есептеу тыңғылықты еңбекті қажет етеді. Бұл да тұтас сала. Сондықтан біз осы тақырыптағы әдебиеттер мен анықтамалықтарды жиі оқып, зерделеп отырамыз. Орама сымдар орындарына қойылып, оқшауланғаннан кейін, электр қозғалтқышының барлық бөліктері қалпына келтіріліп, жұмысы тексеріледі. Сөйтіп электр қозғалтқышының дұрыс жұмыс істеп тұрғанына көз жеткіземіз де оны тұтынушыға қайтарамыз. Ал қуаты аз қозғалтқыштардан күніне 4 агрегатқа дейін жөндеуге болады», – дейді Алексей Семичев.

Қазір кәсіпорында 3 адам жұмыс істейді. Цех кеңейтілетін болса, жұмысшылары санын да арттырамыз дейді кәсіпкер.

«Ісімсіз оңынан жүре бастаған соң сұранысқа сай цех қызметіне токарлық жұмысты да қосып, толық циклды қызмет көрсететін жөндеу шеберханасын ашсақ деп жоспарлап отырмыз. Бірақ оны жүзеге асыру үшін жабдық алуға қосымша қаражат қажет. Сондықтан мемлекеттік қолдау бағдарламаларына тағы қатысып көруге тырысамыз. Мұндай бағдарламалар бизнесті дамыту үшін жақсы көмек», – деді «Семичев» ИП басшысы Юрий Семичев.

2023 жылдың соңында Жетісу өңіріне 2021-2025 жылдарға арналған ұлттық кәсіпкерлікті дамыту жобасы аясында 7,1 млрд теңге, оның ішінде тегін гранттар беруге 74,8 млн теңге бөлінді. Сондай-ақ облыстық кәсіпкерлік және индустриалды-инновациялық даму басқармасының мәліметінше, облыста жұмыс істеп тұрған ШОБ субъектілерінің саны 60 мыңға жуықтаған, бұл салада барлығы 110 мың адам жұмыспен қамтылып отыр.

Жетісу облысы әкімінің баспасөз қызметі.

ӘЛЕУМЕТ

БЕЛСЕНДІ ҰЗАҚ ӨМІР СҮРУ ОРТАЛЫҒЫ ЖҰМЫСЫН БАСТАДЫ

Осы жылдың қаңтар айынан Талдықорған қаласында «Белсенді ұзақ өмір сүру орталығы» жұмысын бастады. Орталықтың негізгі мақсаты – зейнет жасындағы адамдарды әлеуметтендіру, оларды белсенді мәдени-шығармашылық, спорттық және іскерлік өмірге тарту, олардың физикалық және психологиялық саулығына ықпал ету арқылы өмір сүру ұзақтығын арттыру.

Мұндай орталық қалада бұрын да болған, бірақ оның жұмысын жүргізіп, дамыту үшін қоғамдық ұйымдар арасында конкурс ойнатылатын. Енді орталық коммуналдық мемлекеттік мекеме форматында қайта ашылып отыр, қазір оның қуаты 2 есеге артып, 220 орынға лайықталды. Бұл туралы Жетісу облысы әкімінің баспасөз қызметі хабарлады.

Облыстық жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар басқармасының басшысы Ермек Мизамбаевтың айтуынша, бір ғана облыс орталығында 25 мыңға жуық зейнеткер тұрады. Сондықтан облыс әкімінің тапсырмасы бойынша КММ құру туралы шешім қабылданды.

«Еңбек ресурстары және белсенді ұзақ өмір сүру орталығы» КММ басшысы Әсет Оразбекұлының сөзіне қарағанда, орталық келушілердің сұранысы мен қызығушылығына қарай 12 қызмет түрін тегін көрсетіп, 38 қызметкерді жұмыспен қамтып отыр.

«Қаржылық және компьютерлік сауаттылық, ағылшын тілі, қазақ тілі, тоқу және тігін курстарын ұйымдастырдық, спорт залы бар, йога, вокал, шахмат-дойбы, үстел теннисі бойынша сабақтар өтеді. Қазір орталыққа ыңғайлы уақытта 210-нан астам адам келеді, бассейнге бару мәселесі де шешілуде. Алдағы уақытта ашық аспан астында іс-шаралар, саяхаттар өткізуді жоспарлап отырмыз. Ол үшін 16 орындық автобус сатып алынды», – деді А.Оразбекұлы.

Орталықты дамытуға 2024 жылға 300 миллион теңге бөлінген. Бүгінгі күні орталық 16 орынды шағын автобус, тренажерлар, гантельдер, жүгіру жолы, жаттығуға арналған құралдар, қабырға тіректері, гимнастикалық доптар, үстел теннисі, шахмат, дойбы, тоғыз құмалақ ойнауға арналған құрал-жабдықтар, тігін машиналары, тоқыма жиынтықтары, массаж креслолары, жылжымалы проекторларға арналған экрандар, стерео жүйе, проекторлар, маркер тақталары тағы басқа да қажеттіліктер сатып алынған. Құрылыстың жалпы ауданы 1349,8 м^2. Бірінші қабатта оқу сабақтарын өткізуге арналған орындар, медбике бұрышы, массаждық орындық, ал екінші қабатта спорт залы, вокалдық жаттығу бөлмесі, шахмат, дойбы, теннис ойнауға арналған үстелдер, тігін бұрышы бар. Барлық қызмет тегін көрсетілетін орталыққа Талдықорғанның зейнетке шыққан кез келген тұрғыны келе алады. Келушілер жеке басын куәландыратын құжат пен зейнеткердің жеке куәлігін көрсетуі керек. «Белсенді ұзақ өмір сүру орталығы» КММ Талдықорған қаласы, Желтоқсан көшесі, 259 үй мекенжайында орналасқан.

«АЛАТАУ-АҚПАРАТ»
Суретті түсірген:
Дмитрий ЕРОФЕЕВ

ГЕНДЕРЛІК САЯСАТ

ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕГЕ ЕРЕКШЕ МӘН БЕРІЛУДЕ

Гендерлік саясат дегеніміз – әйелдерді ерлермен тең дәрежеде билікке тарту, ана мен балаға айрықша әлеуметтік жағдай жасау, отбасындағы зорлық-зомбылықтың алдын алу сияқты мәселелерді шешу болып табылады.

Қазақстан Республикасында Гендерлік теңдік стратегиясын іске асыру әйелдер мен ерлердің өздерінің өмір сүру құқықтарын жыныса байланысты кемсітусіз іске асыруы үшін жағдай жасауға ықпал ететін болады. Гендерлік саясат – қазіргі уақытта өзекті мәселелердің бірі. Қоғам өмірінің барлық салаларында ерлер мен әйелдердің теңдігіне қол жеткізуге бағытталған мемлекеттік және қоғамдық қызмет.

Біздің елімізде гендерлік теңдік мәселелерінде белгілі бір жетістіктерге қол жеткізілді. Сонымен қатар, нормативті-құқықтық база да жетілдірілуде. 2009 жылдың желтоқсанында гендерлік бағыттаушы заңнама аясында «Тұрмыстық зорлықтың алдын-алу туралы», «Ерлер мен әйелдердің тең құқықтары мен тең мүмкіндіктерінің мемлекеттік кепілдігі туралы» Заңдар қабылданды. Азаматтық қоғам ұлттық гендерлік саясатты жүзеге асыруға, өмірдің барлық саласында гендерлік теңдікке қол жеткізу механизімін дайындауға белсенді түрде қатысуда.

Ерлер мен әйелдердің құқықтары мен мүмкіндіктерінің нақты теңдігін қамтамасыз ету – уақыт талабы. Сондықтан аталмыш стратегияның басты мақсаты Қазақстан Республикасының Конституциясы мен Қазақстан қосылған халықаралық актілерде жарияланған ерлер мен әйелдердің тең құқықтары мен тең мүмкіндіктерін іске асыру үшін жағдай жасау, сондай-ақ олардың қоғам өмірінің барлық салаларына тең жағдайда қатысуы, қоғамдық-саяси өмірде гендерлік теңдікке қол жеткізу, атқарушы және өкілдік билік органдарында, шешімдер қабылдау деңгейіндегі басқару процесстерінде ерлер мен әйелдердің тең (паритетті) өкілдік етуіне қол жеткізу, экономика саласында гендерлік теңдікке қол жеткізу, әйелдер арасындағы кәсіпкерлікті одан әрі дамыту, әйелдердің еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін арттыру тағы басқа маңызды міндеттер болып табылады. Осылайша біздің елімізде бұл өзекті мәселеге ерекше мән беріліп, тұрақты түрде пәрменді шаралар қабылданып келеді.

Айгүл ҚАСЕНОВА,
Алматы облысының қылмыстық істер жөніндегі мамандандырылған ауданаралық сотының судьясы.

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau.offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

ЗАКОН

ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ПОШЛИНЫ ПОДОРОЖАЛИ

С 1 января 2024 года в Казахстане вступил в силу закон «О республиканском бюджете на 2024–2026 годы», в котором был прописан новый размер месячного расчетного показателя (МРП) — 3 692 тенге. По сравнению с прошлым годом он вырос на 7%.

В МРП между тем считаются не только пособия, но и государственные пошлины. То есть они тоже увеличились. Рост некоторых ставок также предусмотрен вступившими в силу поправками в кодекс РК «О налогах и других обязательных платежах в бюджет».

Как изменилась стоимость паспорта

Так, например, согласно 615 статье Налогового кодекса, государственная пошлина за выдачу стандартного паспорта гражданина Казахстана с 36 страницами уже много лет составляет 8 МРП. В 2024 году эта сумма будет равна 29 536 тенге.

Но с нового года также были введены в действие поправки, которые дифференцируют стоимость этого документа для некоторых граждан.

Согласно им, казахстанцы, которым не хватает объема документа на 10 лет, могут оформить паспорт с 48 страницами. Госпошлина, соответственно, будет больше — 12 МРП, или 44 304 тенге в 2024 году.

В законе также появились отдельные условия для детей до 16 лет. Для них, наоборот, стали доступны паспорта с 18 страницами. Государственная пошлина за их выдачу теперь составит 4 МРП, что в наступившем году равно 14 768 тенге.

Для кого подорожает удостоверение личности

Изменения в законодательстве коснулись и стоимости выдачи удостоверения личности гражданина Казахстана. Как и прежде, государственная пошлина за это действие составляет 0,2 МРП — 738,4 тенге в 2024 году.

Но в случае его утраты более двух раз в течение года плата теперь будет равна 1 МРП. То есть, если человек один раз потерял удостоверение личности при восстановлении он заплатит 738,4 тенге, а если более двух раз в течение года, то на третий нужно будет заплатить 3 692 тенге в 2024 году.

Вид на жительство иностранца в Республике Казахстан также будет стоить 0,2 МРП без отдельных условий при утере.

Сколько составят госпошлины для водителей

Государственных пошлин за выдачу водительского удостоверения и свидетельства о государственной регистрации транспортных средств поправки также не коснулись. Каждое из этих действий по-прежнему будет стоить 1,25 МРП.

Но в связи с ростом месячного расчетного показателя за права и техпаспорт в 2024 году надо будет платить на 7% больше, чем в предыдущем — по 4 615 тенге.

А выдача стандартного государственного регистрационного номерного знака на автомобиль стоит 2,8 МРП, или 10 337,6 тенге в текущем году.

Соответственно вырастут и другие государственные пошлины, в том числе за выдачу различных документов, которые исчисляются в МРП.

Напомним, что излишне или ошибочно уплаченные госпошлины в Казахстане можно вернуть. Для этого налогоплательщику нужно подать заявление онлайн или через ближайший центр обслуживания населения (ЦОН)

ЗЕМЛЕТРЯСЕНИЕ

МЧС: СЕЙЧАС ОБСТАНОВКА СТАБИЛЬНАЯ

Сейчас обстановка стабильная. МЧС рекомендует гражданам сохранять спокойствие и не поддаваться панике, сообщает Zakon.kz.

Национальным научным центром сейсмологических наблюдений и исследований МЧС РК с 23 января 2024 года на территории Казахстана зафиксировано более 1900 подземных толчков, из которых 11 ощутимые.

Сейсмическая активность обусловлена произошедшим на границе Китая и Кыргызстана сильным землетрясением, сейсмические волны которого распространились на территорию близлежащих стран, в том числе и Казахстана.

В МЧС пояснили, что обычно после землетрясений такой интенсивности происходит большое количество афтершоков, что и наблюдается до сих пор. Сколько по времени будет происходить этот процесс — зависит от многих факторов, в том числе от сейсмичности региона, где расположен эпицентр землетрясения, и от грунтовых условий. Постепенно будет происходить затухание процесса активизации сейсмичностии она вернется в обычный режим.

Как сообщается, на базе Центра управления в кризисных ситуациях МЧС продолжается работа республиканского оперативного штаба. Объекты жизнеобеспечения, транспортные и производственные объекты работают в штатном режиме. Обстановка стабильная.

Казахстанцам рекомендуется сохранять спокойствие и не поддаваться панике. Запомните меры безопасности при землетрясении.

Если находитесь на верхних этажах зданий — оставайтесь в нем до остановки толчков, предварительно отройте входную дверь, займите наиболее безопасное место в помещении: под несущей балкой, в дверных проемах или углах капитальных стен, у опорной колонны, подальше от окон, тяжелых предметов и мебели. Можно спрятаться под столом или укрыться в ванной.

Нельзя пользоваться лифтом и лестницей во время землетрясения. Дождитесь остановки толчков и только после этого выходите на улицу.

На улице нужно встать на открытой площадке подальше от зданий, линии электропередач, вывесок, заборов и т. д.

Заранее подготовьте тревожный чемоданчик, в который входят лекарства, предметы первой необходимости, продукты, документы, фонарик, теплые вещи.

В ночь на 23 января жители Алматы почувствовали сильное землетрясение. Ощутимость землетрясения составила 5 баллов.

ПО СЛУХАМ И ДОСТОВЕРНО

КГД ВЫСТУПИЛ С ВАЖНЫМ ОБРАЩЕНИЕМ

В Комитет государственных доходов обратились налогоплательщики с жалобой на рассылку сообщений по наличию нарушений в рамках камерального контроля, сообщает Zakon.kz.

Упомянутые сообщения рассылались на электронные адреса налогоплательщиков.

Как отметили в КГД, уведомления по камеральному контролю вручаются налогоплательщикам лично под роспись либо сообщением в электронный Кабинет налогоплательщика. Отправка подобных уведомлений по электронной почте не предусмотрена.

«Соответственно, Комитет государственных доходов отношения к такому роду рассылкам на электронные адреса налогоплательщиков не имеет», — подчеркнули в комитете.

Гражданам настоятельно порекомендовали просматривать информацию о наличии налоговых обязательств в личном Кабинете налогоплательщика.

Ранее в Министерстве труда и социальной защиты населения назвали фейком информацию о введении компенсации за НДС.

СИТУАЦИЯ

ОБРАЩЕНИЕ АКИМА КАРАГАНДИНСКОЙ ОБЛАСТИ К ЖИТЕЛЯМ

АКИМ КАРАГАНДИНСКОЙ ОБЛАСТИ ЕРМАГАНБЕТБУЛЕКПАЕВ ВЫСКАЗАЛСЯ В ЗАЩИТУ СОТРУДНИКОВ СКОРОЙ ПОМОЩИ, И НАЗВАЛ ВОПИЮЩИМ СЛУЧАЙ, В РЕЗУЛЬТАТЕ КОТОРОГО ПОСТРАДАЛ ВОДИТЕЛЬ СКОРОЙ ПОМОЩИ, СООБЩАЕТ ZAKON.KZ.

Аким Булекпаев обратился к жителям Карагандинской области после избиения водителя скорой помощи

По словам акима, установление местонахождения этого гражданина — вопрос времени.

«Уверен, что в ближайшее время полиция найдет его. Я знаю, наши граждане с уважением относятся к труду сотрудников скорой помощи. Однако встречаются отдельные личности, для которых их сиюминутная блажь выше общечеловеческих ценностей, уважения, гуманизма. Любое подобное поведение в отношении сотрудников скорой помощи и в целом людей, которые выполняют важную работу в других отраслях, которая влияет на благополучие и жизнь жителей, будет наказываться в рамках закона!» — обратился ЕрмаганбетБулекпаев к согражданам.

Аким области призвал жителей соблюдать правила, пропускать кареты скорой помощи на дорогах, не допускать конфликтных ситуаций.

«Глава региона поручил разработать меры, направленные на повышение безопасности сотрудников скорой помощи. Также необходимо принять алгоритм взаимодействия с правоохранительными органами в случае возникновения угрозы для бригад скорых», — говорится в сообщении акимата Карагандинской области, опубликованном 29 января 2024 года.

Ранее стало известно, что в Караганде неизвестный мужчина избил водителя скорой помощи после недолгих споров на высоких тонах. Инцидент произошел вечером 26 января 2024 года во дворе одного из домов Караганды.

На избиение водителя скорой помощи 27 января отреагировала министр здравоохранения АжарГиният, которая сообщила, что личность напавшего уже установлена.

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau.offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

ӘБІЛХАН ҚАСТЕЕВ – 120

ГАЛЕРЕЯДА ҚАСТЕЕВТІҢ ЕКІ-АҚ ЭСКИЗІ БАР

Биыл қазақ өнерінің дара тұлғасы, қылқалам шебері Әбілхан Қастеевтің туғанына – 120 жыл. Ол жазиралы Жаркент өңіріндегі Шежін ауылында дүниеге келген (1904-1973). Айтулы суретшінің қыл қаламынан туындаған алуан түрлі кескіндеме, график суреттер суретшінің көзі тірі кезінде-ақ жоғары бағасын алған.

Қазақ бейнелеу өнерінің негізін салушылардың бірі де бірегейі Әбілхан Қастеев еңбек жолын Түрксіб темір жол құрылысында жұмысшы болып бастап, Мәскеудегі көркем сурет студиясында Н. Хлудов пен И. Бродскийден сабақ алған(1929-1936). Халық өмірінің алуан көріністерін шынайы бейнелеп, мыңнан астам көркем туындыларды дүниеге әкелген. Қолөнер шебері, суретшінің анасы Айғанша – кілем, алаша, бау-басқұр тоқуға, сырмақ сыруға, шым, ши жасауға шебер адам болған. Әбілхан осы халық өнеріне бала кезінен көз қанықтырып, анасына ою-өрнектер салуға көмектесіп жүріп, мүсін және сурет өнеріне ден қойған.

«Өз елі өз ерлерін ескермесе, ел тегі қайдан алсын кемеңгерді» деп ақиық ақын Ілияс Жансүгіров жырлағандай, Жетісудың елі-жұрты биыл суретшінің 120 жылдық мерейлі мерекесін кең көлемде атап өтуді жоспарлап отыр. Бұл айтулы күнге дайындық өткен жылдан бастау алып, облыс әкімі Бейбіт Өксікбайұлы Исабаев суретшіге деген халықтың құрметін елеп-ескеріп, оның ескерткішін облыс орталығы Талдықорған қаласына орнатуды әрі Панфилов ауданындағы Әбілхан Қастеев көркемсурет галереясын күрделі жөндеуден өткізуге 41 млн. теңге қаражат бөлуді көздеген. Бұл галерея 2004 жылы суретшінің жүз жылдығына орай бір мәрте күрделі жөндеуден өткен. Одан бері арада 20 жыл өтті. Ғимараттың өзі 1885 жылы татар көпесінің үйі болған. Ғимараттың тарихы тым әріде жатқанын аңғарсақ, араға жиырма жыл салып қайта жөндеу жұмыстары жасалмақ. Себебі, ескінің аты ескі, оған аялы алақан болмаса, мың жерден жамап жасқасаң да шашау шығып тұрады. Сондықтан Әбілқан Қастеевтей нар тұлғаны тек мерейтой кездерінде ғана елеп-ескеріп қана қоймай, шебердің туған жеріндегі галереясының аясын кеңейтсе, құба-құп болар еді.

Суретшінің мерейлі мерекесі қарсаңында «Алатау» қоғамдық-саяси газеті «Әбілхан Қастеевтің көркемсурет галереясы» Панфилов аудандық филиалы меңгерушісі Берік Абылхановтан суретші атындағы галереяның мәдени қызметтік тыныс-тіршілігі жайында және болашағын айқындауға байланысты түйілген ойлы ұсыныстарын сұрап білдік. Ұлы Жібек жолының бойына орналасқан шекаралық аймақтағы ауданға келушілер легі бір толастаған емес. «Қорғас» бекетінде иығы тіресіп тұрғандықтан арлы-берлі өткен саудагерлер де, туристер де Жаркент қаласына аялдамай өтпейді. Қаланың көрікті жерлерін аралап, Уәлибай мешіті (қазіргі атауы Жаркент) сәулет-көркемөнер музейі орталық базар мен іргелес орналасқан Юлдашов пен Гаппаров көшелерінің қиылысында орналасқан. Шегесіз кіл ағаштан салынған. Сондай-ақ, Ш. Уәлиханов пен Түркебаев көшесінің қиылысындағы (Православ көне шіркеуі) Еңбекші ауылына баратын жолдың бойындағы «Әулиеағаш» Әбілхан Қастеев галереясын және суретшінің туған ауылы «Шежінді» көргісі келетін жолаушылар мен туристердің жиі келетінін галерея меңгерушісі Берік Абылханов айтуда. Биыл суретшінің 120 жылдық мерейлі мерекесіне орай Әбілхан Қастеевке арналып біраз игі шаралар жүзеге асырылмақ. Оған облыс әкімі Бейбіт Өксікбайұлы Исабаевтың өзі бас-көз болады.

Талдықорған қаласындағы галерея алаңына ескерткіш мүсіні қойылып, аудандағы галереяға күрделі жөндеу жұмыстарын жүргізіп, мерейтойы кең көлемде аталып өтпек. Қастеев Жаркенттің төл тумасы әрі кіндік қаны осы жерге тамғандықтан, туған жеріне ақпарат іздеп, галереясы бар екен деп әдейі атбасын бұратын жаһандық саяхатшылардың, отандық және шетелдік суретшілердің, өнер сүйер қауымның, түрлі теледидар түсірілімдер жасаушылардың және әлеуметтік желі иелері блогерлердің назарына ұсына қоятын ұлы тұлғамыз жайлы ақпараттардың мардымсыздығына көңіліміз құлазиды. Галерея суретшінің есімімен аталғанымен, мұнда тек қана қылқалам шеберінің екі ғана эскизі бар. Қалғаны жергілікті суретшілердің жұмыстары мен туындылары. Несін жасырамыз келушілердің көңілдері толмай қынжылатыны жиі орын алып тұрады. Қолда бар ұсақ-түйек картиналармен олқылықтың орнын толтырғандай, жамап жасқап келе жатқанымыз өтірік емес. Осы тұрғыда Алматы қаласындағы мемлекеттік «Әбілхан Қастеев атындағы өнер музейі» мен Жетісу облыстық «Көркемөнер галереясы» сияқты жоғары дәрежелі маңызды мекемелер тұрғанда біздің қор жиынтығымыз шамалы шағын мекемені галерея деп атау үй ішінен үй тіккендей әсер қалдырады. Осы келеңсіздіктің орнын толтырып, галерея жұмысын барынша жандандыру алдағы уақыт үлесінде.

«Суретшінің 120 жылдығына орай «Әбілхан Қастеевтің көркемсурет галереясы» Панфилов аудандық филиалының атауын өзгертіп, «Ә.Қастеев атындағы өнер шаңырағы» немесе «Ә.Қастеев шапағаты» атты керуен сарайы сияқты жалпылама атаумен аталатын өнер орталығына айналдырса, нұр үстіне нұр болар еді», – дейді галерея меңгерушісі Берік Абылханов.

Түбегейлі өзгеріс жасап, жоғары талғамды заман талаптарын енгізу арқылы жетістіктерге қол жеткізуге болатыны жайлы облыс пен жергілікті басшы қауымға айтып та, жазып та келеміз. Мәселен, жоғарыда айтылған менің 30 жыл бұрын көре жүріп, араласқан кәсіби тәжірибемде орын алған Қазақстанның оңтүстік өңірлеріндегі (Жамбыл, Шымкент, Атырау облыстары) бұқара халықтың тарихи құндылықтарға деген көзқарасы мен өз қаражаттарына жасаймыз деген ынталары бір бөлек, өзге өңірлерге үлгі боларлық тәжірбиелері бар. Қазіргі таңда аталған өңір өзінің жеке азаматтарының ықпалымен-ақ тарыдай шашылған тарихи деректерін жинап, түгелдеп, етек жеңін жинап алған. «Ұлы Жібек Жолы» керуен жолында жатып, талай оқиғаларға куә болған Жаркент шаһарымызбен осы топырақта туып өскен тұлғаларымызды ұлықтауға қатысты көзге көрінер, қолға ұстар тіршілігіміздің мардымсыздығын жою мақсатында ойға қайта-қайта оралатын үлкен мәселе. Орта Азиялық мемлекеттері ішіндегі Өзбекстандық Самарқант, Хива, Хорезм сияқты тарихи қалалардың жаһандық саяхатшылар назарына көрсетіп жатқан сан түрлі кісі қызығарлық іс-шараларына сүйене отырып, Жаркент қаласы аумағынан үлкен, заманауи өнер орталығының құрылысын көтерсек деген ойдың ортаға салынғанына біраз жыл өтті. Осы жобаға сай қысы-жазы бірдей жұмыс жасайтын өте көлемді куполды шаңырақ астында жасыл желекті уазистік микроклиматты ұйымдастырып, дәл ортаға қазақтың он сегіз қанатты киіз туырлықты ағаш үйін қойып, барынша ұлттық нақыш пен салт дәстүрге сай әспеттесек және жан-жағын айналдыра халқымыздың тыныс-тіршілігін айшықтайтын дәстүрлі төрт түлік пірлері Шопан ата, Қамбар ата, Зеңгі баба, Ойсыл қара деп аталатын кіші сәулеттік мүсіндерін атамекендік бағзы заман куәгерлері балбал тас макеттерін жасап қою арқылы безендірсек және сол орта аясында жас жеткіншектерге қолөнер мен көркемсурет құпияларына жол ашатын әсерлі сабақ берген болар еді. Осылай әсерленген куполды шаңырақты айналдыра орналасқан аркалық дәліз желісінде қолөнер шеберлері зергерлердің, темір соғып, ағаш шапқан ұсталардың, тоқыма тоқып, ши өріп, ою ойған ісмерлердің көрмелерін жайқалтып жайып, сатылымға ұсынуға және түрлі шеберлік сабақтар өткізуге жағдай жасалса, бұл да Әбілхан Қастеев алдындағы ұрпақ борышының өтелгені болар еді. Дәліз бойы жайылған көрмелермен қатар, тысқары орналасқан шеберханалар да шалғайдан келіп, күндіз-түні қона жатып тіршілік жасайтын шеберлерге жатар орын мен қоймалары пайда болады және қосымша табыс көздері анықталып, өнердің сан қырлы салаларына қан жүгіріп, жайқалары айдан анық.

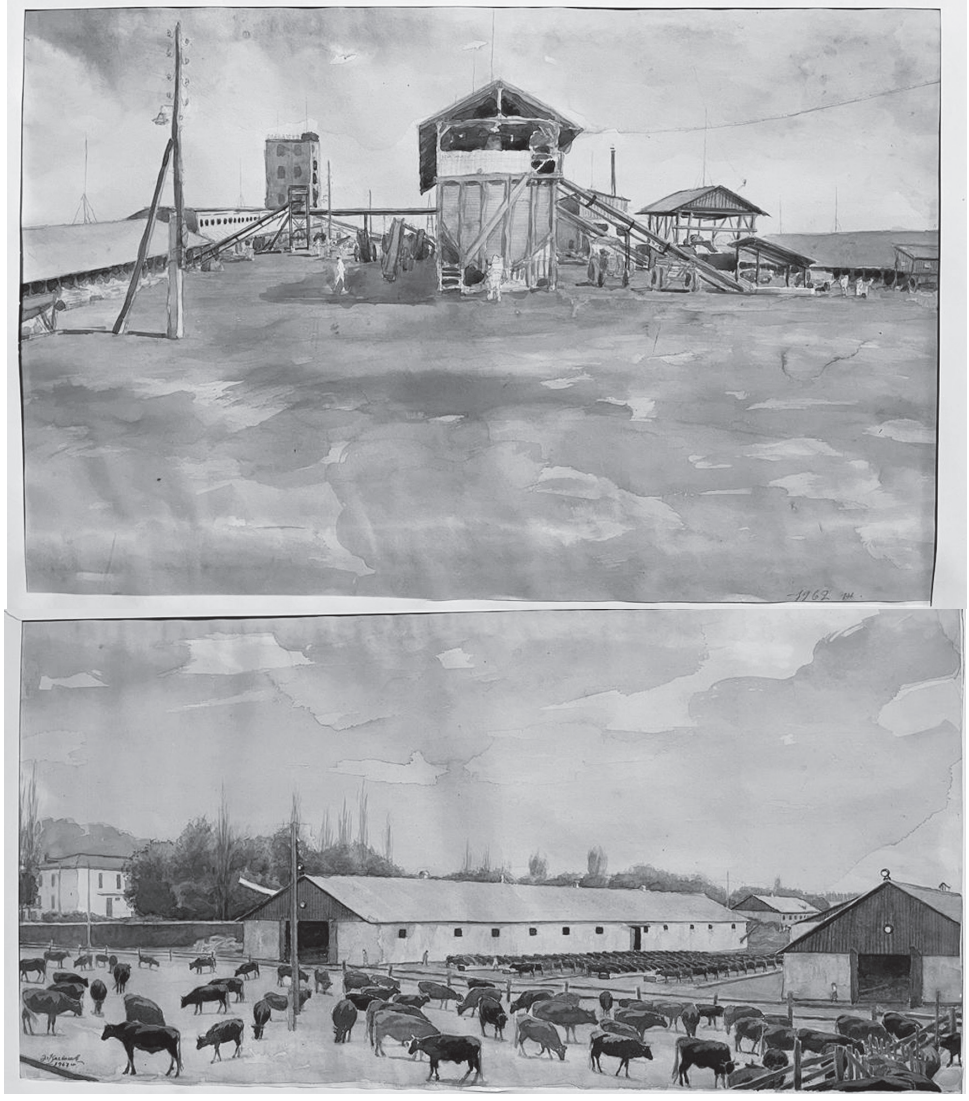

(Ә. Қастеев салған суреттер)

Мінеки, бұл айтылған жобалық ойларды ойдағыдай толықтырып іске асырсақ, әлем жұртына танымал болған Әбілхан Қастеевтей тұлғамыздың өз жұртына беретін шапағаты болар еді. Аталған бағыттарды қолға алумен бірге, Қазақстан суретшілерінің меккесі атанған жазиралы Жаркент өңірінде қазақ халқының тұңғыш кәсіби қылқалам шеберін ұдайы ұлықтауға бағытталған жаһандық және отандық кәсіпқой суретшілердің қатысуымен дәстүрлі ұйымдастырылатын пленэрге және Шежін ауылында жоспарланған отандық әрі шетелдік саяхатшыларға жан-жақты қызмет көрсететін ұлттық үлгідегі киіз үйлі қонақжайлар, қымызхана, асханалармен қамтылған маусымдық лагерлер жасалса, оған бас-көз болар едік.

«Жоғарыдағы жан-жақты талқылап, айтылған ұсыныс жобаны жаһандық өзгерістерге сай жүргізу және басқару үшін «Әбілхан Қастеевтің көркемсурет галереясы» Панфилов аудандық филиалы негіздерін қайта түлетіп, түрлендіріп, дербес қаржыландырып, өз алдына жеке (МКК) мемлекеттік коммуналық кәсіпорын жасап пайдалану керек деп есептейміз» - деді галерея меңгерушісі.

Бұл мәселе бүгін қозғалып отырған жоқ. Бұған дейін де суретшінің жүз жылдығында басталып, өзекті мәселеге арқау болған-ды. Шежін ауылында Қастеевке арналып саябақ ашылып, ағаштар отығызып, тас мүсіндер қойылған. Алайда, ол сабақтың аты бар да, заты жоқ, бүгінде құрап, қараусыз қалғанын айтқан меңгерушінің назына құлақ түріп, Панфилов ауданы әкімінің идеология жөніндегі орынбасары Қанат Досмайыловқа қоңырау шалдық. Әкім орынбасары Шежіндегі саябақтың мән-жайын былай түсіндірді.

– Саябақты ашқан кезде оның мәніне терең үңілмеген. Су жүйесі тартылмаған. «100 жылдығына» орай ұранымен аша салған. Ол ешбір мекеменің балансына берілмеген, күтімге алынбаған. Сондықтан бұл мәселені біз қазір қайта қарастырып жатырмыз. Шежіннің көрнекті жерінен лайықты жер телімін бөліп, саябақты қалпына келтіріп, су жүйесімен жабдықтап, суретшінің 125 жылдығына орай қолданысқа берсек деген жоспарымыз бар. Ал мына саябақты қалыпқа келтіруге қаржы сұрамадық. Себебі саябақ қолайсыз жерде, – деді.

2015 жылдан бері Әбілхан Қастеев көркемсурет галереясының меңгерушісі қызметін атқарып келе жатқан Берік Абылханов бұрынғы Алматы облысының әкімдігі мен жергілікті билікке толассыз жазған хаттары мен ұсыныстары елеусіз қалып қойғанына қынжылады. Айтса айтқандай-ақ, өзге өңірлердегі ашық далада кең көлемде мұражай салынса, ол заманауи үлгіде болса, әрі Әбілхан Қастеев есімімен аталса, бұл әруақ алдындағы ұрпақ парызының өтелгені болар еді. Ауданда Алтынсарин мектебімен іргелес шолақ көше Әбілхан Қастеев есімімен аталады. Бұл жөнінде облыс әкімі Бейбіт Исабаев ардагерлермен бас қосуында Халық жазушысы, Мемлекеттік сыйлықтың иегері Бексұлтан Нұржекеев суретшінің есімін ұлықтауда Жаркенттегі «Жібек жолы» даңғылын Әбілхан Қастеевке берілсе деген өтініш тілегін айтқан-ды. Бұл мәселе шешімін табар, алайда көркемсурет галереясында Әбілхан Қастеевтің бар жоғы екі ғана эскизі тұруы, есім сойы Әбілхан Қастеевтің атымен аталған соң, неге суретші қолынан шыққан туындылармен толықпағаны көңілге қаяу салады. Облыс әкімі Бейбіт Өксікбайұлы Ә. Қастеев көркемсурет галереясы меңгерушісі Берік Абылқанов, аудан әкімі Марат Сағымбековпен бірлесе отырып галереяға қатысты экспонаттар төңірегінде толық мағлұмат алар деген үміттеміз. Ал, галерея меңгерушісінің ұсыныстарын болашақ еншісіне қалдырып, суретшінің 125 жылдығына орай инвестициялық жоба арқылы жүзеге асып жатса, құба-құп.

Айтақын МҰХАМАДИ

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau.offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

МЕЗГІЛ МӘСЕЛЕСІ

ҚОҒАМ ТЫНЫШТЫҒЫН БҰЗЫП, ЕЛДІҢ БЕРЕКЕСІН ҚАШЫРАТЫН ҚАНДЫ ҚОЛ ҚАРАҚШЫЛАРДЫ ДА ҰСТАУ ОҢАЙ ЕМЕС. ОЛАРДЫҢ АЛДЫ ТҮЛКІДЕЙ ЖҮРГЕН ІЗІН ҚҰЙРЫҒЫМЕН ЖАУЫП, ҚЫЛМЫС ОРЫНДАРЫНАН ЖАСЫРЫНҒАНЫМЕН ҚОЙМАЙ, ШЕТЕЛ АСЫП ҚАШЫП КЕТЕТІНДЕРІ ДЕ БАР.

ІЗДЕУДЕ ЖҮРГЕН 2,5 МЫҢ ҚЫЛМЫСКЕР ҚҰРЫҚТАЛДЫ

Бұл қылмыскерлердің арасында кісі қанын мойнына жүктегендер, қарақшылар, бопсалаушы, зорлық-зомбылық көрсетуші, есірткі тасымалдаушы, мемлекеттік қызметте жүргенде бюджет ақшасын талан таражға салғандар, адам саудалағандар, маньяктар тағы басқа қылмыс жасағандар жатады. Мұндай қауіпті қылмыскерлерді дер кезінде тұзақтап, ұстау оңай болып тұрған жоқ. Қылмыс жасаудың айла-шарғысын толық меңгергендер бастарына қауіп-қатер төнетінін, күндердің күнінде жасаған қылмыстарының әшкере болатынын біледі. Сондықтан іздерін жасырып, бас бостандықтарынан айырылмаудың түрлі қам-қарекетін жасап, қараңғыда жортқан қарсақтай қашып жүреді. Облыс, үлкен қалаларда, болмаса көрші республикаларда, одан қалса шетел асып, айласын асырып жүрген қылмыскерлермен күресті құқық қорғау органдары бір сәтке де тоқтатқан емес. Мәселен, 2023 жылдың басынан бері құқық қорғау органдарының жедел уәкілдері 2,5 мың іздеуде жүрген қылмыскерді ұста-ған. Оның ішінде, 34 кісі өлтіруші; 17 қарақ-шы; 84 тонаушы; 10 бопсалаушы; 11 зорлықшы; 87 есірткі қылмыскері бары айтылуда. Мәселен, өткен жылы Шымкент қаласында жедел-іздестіру іс-шаралары барысында 2018 жылы Дубайда кісі өлтіргені үшін іздеуде жүрген ер адам ұсталған. Сондай-ақ, Таразда 2022 жылдың қараша айынан бастап Қарағанды облысының полиция департаментімен кісі өлтіруге оқталғаны үшін іздеуде жүрген екі азамат құрықталғанын ҚР ІІМ криминалдық поли-ция департаменті хабарлаған болатын. Полиция қызметкерлерінің айтуынша, қылмыскерлерді іздеу тек ел аумағымен шектелмейтінін, іздестіру жұмыстары басқа мемлекеттерде де жүзеге асырылады дейді. Бұл ретте Интерполдың Ұлттық орталық бюросының мүмкіндіктері кеңінен қолданылуда. Сонымен қатар ТМД-ға қатысушы елдердің аумағында жылына екі рет «Іздестіру» операциясы жүргізіледі екен. Елде қылмыс жасап, жылыстап кеткендердің ізіне түскен полиция қызметкерлері жыл басынан бері 70 қылмыскерді ұстап, одан бөлек тағы іздеуде жүрген 36 адамды анықтаған. Олар АҚШ, Швеция, Германия, Түркия сондай-ақ, өзге де алыс-жақын елдерде бас сауғалап жүргенде тұзақталған. Мәселен, Қазақстан ІІМ жедел-іздестіру топтары шетелде жүрген 34 қылмыскерді ұстап, хабар-ошарсыз кеткен бір адамды тапқан. Бұдан бөлек, Қазақстан аумағында басқа мемлекеттердің құқық қорғау органдарымен бірлесе жұмыс жасап, іздеуде жүрген 374 қылмыскерді тұзақтаған. Қылмыскерлердің ізіне түсу, үздіксіз жұмыс жасаудың нәтижесінде жедел-іздестіру то-бы қараша айында Грузия қалаларының бірінде 2019 жылдың сәуірінен 2020 жылдың ақпанына дейін қаржы пирамидасын құрған және басқарған күдіктіні ұстаған. Ол азаматтарға 2 млрд. теңгеден астам шығын келтірген дейді. Мәселен, өткен жылғы 20-30 қараша аралығында заңнаманы бұзу фактілерін анықтау барысында саяжайларды, құрылыс объектілерін, базарларды, шаруа қожалықтарын, жалдамалы пәтерлерді, шалғайдағы және өзге де күмәнді орындарды, үй-жайлар тексерілгенде іздеуде жүрген 219 қылмыскер ұсталған. Құқықтық тәртіп жедел-профилактикалық іс-шарасын жиі өткізудің нәтижесінде 2 657 қылмыс ізі суымай ашылған. Оның ішінде бұрын жасалған 1 019 қылмыс, 1 кісі өлтіру, 3 қарақшылық шабуыл, 21 тонау және 994 басқа да қылмыстық іс анықталғанын, - Egemen.kz. сайты жазған болатын. Әлеуметтік желіні ақтарып отырып, қылмыс әлеміндегі жаңалықтарды парақтап, жыл басынан бері Ішкі істер министрлігінің жедел қызметтері мен оның бөліністері іздеуде жүрген 58 қылмыскерді ұстағанын - Aiqyn.kz сайты жазған. Қылмыста шекара таңдамайды. Қазақстанға жұмыс іздеп келіп, қолын қанға малып, қашып кеткен көрші Өзбекстан республикасының азаматын өз елінде тұтқындаған. Бұл қылмысты ашу үшін екі елдің құқық қорғау органдары бірлесіп жұмыс атқарған. Елден қашып кеткен қылмыскер 2012 жылы Алматы облысының Еңбекшіқазақ ауданында жұмыс істеп жүріп зейнеткердің үйіне заңсыз кіріп, екі адамды өлтіріп, ақшасын ұрлап кеткен. Елорда полицейлері Қостанайлық әріптестерімен бірлесіп 2020 жылы Астанадағы жобалық тұрғын үй кешенінде пәтерлерді инвестициялау және броньдау сылтауымен 144 үлескердің ақшасын иемденген ЖШС директоры мен құрылтайшысын ұстаған. «Дәнікеннен құныққан жаман» демекші, ақшаға құныққан қылмыскер тағы екі басқа ЖШС басшыларымен бірге 4 млрд. теңгені жымқырыпты. Бөтеннің мүлкіне көз аларту, баса көктеп үйіне кіру, кісі өлтіру, ақша бопсалау, мемлекет мүлкін тонау одан қалса, қылмыстық топ құрып, барымта жасауда қылмыскерлер алдарына жан салмауда. Батыс Қазақстан облысында 62 ірі қараны қолды қылған қылмыстық топ құрықталған. Жайылымда жүрген ірі қараны барымталағандар жан қинамай баюды көздесе керек. Қолға түскен күдіктілердің қорасынан жоғалған малдар табылған. Қылмысты тергеген тергеушілер ұрланған малды базардағы төмен бағамен сатып алып жүрген мал сатушыны да құрықтаған. Алматы облысының полицейлері ауыр қылмысы үшін іздеуде жүрген шетелдік азаматты ұстаған. Өзбекстан Республикасы Наманган қаласының 54 жастағы тумасы. Өзбекстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 168-бабы 4-бөлігі бойынша ауыр қылмыс, яғни алаяқтық жасаған қылмыскер Алматы облысында тұтқындалған. Елден қашып, шетелде жасырынған халықаралық іздеуде жүрген қазақстандық қылмыскерлер 2022 жылы Германияның Унтершлайсхайм қаласында құрықталған. 22 жастағы және 36 жастағы елдің азаматтары алаяқтық жасағаны үшін іздеуде болған. Өткен жылы ТМД елдерімен бірлескен іздестіру операциясының екі күнінде жылдар бойы іздеуде жүрген 289 қылмыскер құрықталған. Бұлардың арасында – 8 кісі өлтіруші, денсаулыққа ауыр зиян келтірген – 9, қарақшылық шабуыл жасаған – 3, тонауға қатысты – 5, сондай-ақ республикадан тыс жерлерде – 20, (Ресейде – 10, Қырғызстанда – 4, Өзбекстанда – 3, Арменияда – 2, Молдовада – 3, Қырғызстанда – 18, Тәжікстанда – 2, Армения, Әзербайжан, Беларус, Молдова, Түрікменстанда – 1 қылмыс жасағандар бар. Қазақстандық қылмыскерлер ТМД және шет мемлекеттерде қашып жүрсе, көрші мемлекеттердің және шетелдік қылмыскерлер Қазақстанға келіп жасырынған. Мәселен, Ақтөбе облысында 1999 жылдан бері Орынбор облысы бойынша Ресей ІІМ-де іздеуде жүрген 55 жастағы Ресей азаматы ұсталған. Ол Орынбор облысының 2 тұрғынымен бірге топтасып, бұрын жасалған мал ұрлығын жасыру мақсатында кісі өлтірген.

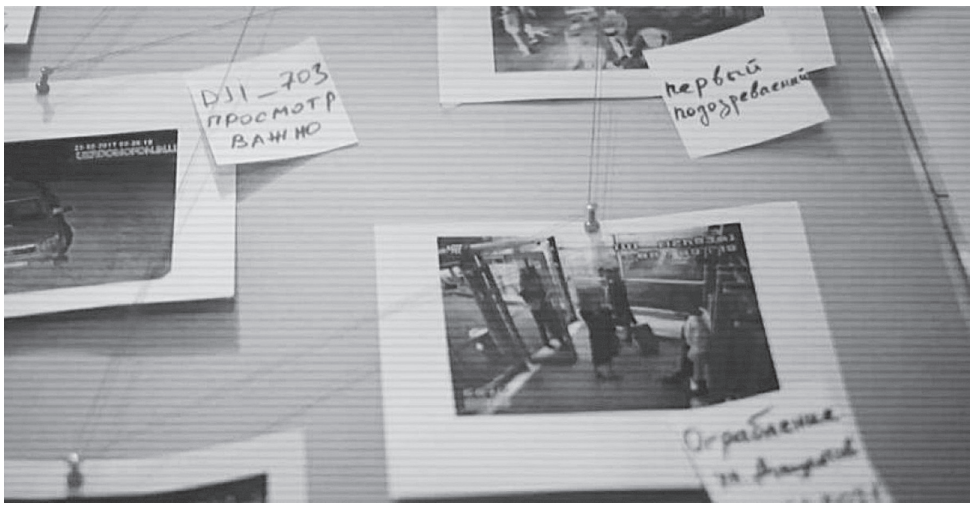

Алматы облысының Қарасай ауданында Өзбекстан Республикасының 34 жастағы азаматы ұсталған. Ол – Самарқанд қаласында болған қарақшылық шабуыл үшін Өзбекстан ІІО-да іздеуде болған, келтірілген залал 40 мың АҚШ долларын құраған. Қарағанды қаласында Ташкент қаласының ІІББ іздеуде жүрген 33 жастағы Өзбекстан азаматы аса ірі мөлшерде алаяқтық жасағаны үшін ұсталған. Ол 2021 жылдың шілдесінде Тәжікстан азаматтарын табыс табуға жіберген және оларға жалақы төлемеген. Түркия Республикасының Секе қаласында 2022 жылдан бері халықаралық іздеуде Іле ауданы Байсерке кентінің маңында, Алматы – Қонаев тас жолында темекі өнімдерін тасымалдаған жүк көлігінің жүргізушісін өлтірумен ұштасқан қарақшылық шабуыл жасағаны үшін іздеуде жүрген Алматы облысының 40 жастағы тұрғыны ұсталған. Сондай-ақ Павлодар облысына қарасты Ақсу қаласының кәмелетке толмаған тұрғынын зорлағаны және өлтіргені үшін 2008 жылдың қараша айынан бастап іздеуде жүрген 42 жастағы қазақстандық Ресей Федерациясының Краснодар қаласында ұсталды. 2023 жылғы сәуірден Қостанай қаласында іздеуде жүрген 23 жастағы Қазақстан азаматын Қостанай облысы ПД іздестіру тобы армян әріптестерімен бірлесіп Армения Республикасында ұстады және жалпы салмағы 9,8 грамм болатын психотроптық затты тәркіледі. Ал Павлодар облысының ПД аса ірі мөлшерде есірткі сақтағаны үшін іздеуде жүрген 21 жастағы Павлодар облысының тұрғыны Ресейдің Томск қаласында ұсталды. Сондай-ақ, алаяқтық жасағаны үшін Жамбыл облысы ПД-да іздеуде жүрген 50 жастағы Қазақстан азаматы Қырғыз Республикасының Бішкек қаласында құрықталды. 2019 жылдың тамызында аталған азамат өзін адвокат ретінде көрсетіп, күдікті адамды жауапкершіліктен босатуға уәде беріп, үлкен ақшаны иемденген. Сондай-ақ, әйел адам-ды өлтіріп, 25 жыл шетелде жасырынып жүрген қылмыскер құрықталған. Қоғам тыныштығын бұзып, адамдар өміріне қауіп-қатер төндіретін қылмыскерлердің жолын кесуде полиция өкілдері аяусыз күресіп келеді. Қызметтік бабында, қанды қол қарақшылардың қолынан қаза тапқан, ерліктерімен ел жадында мәңгі қалған құқық қорғау органдары ел тыныштығын күзетуде тынымсыз еңбек етіп келеді.

А. БҰЛҒАҚОВ.
Суреттер ғаламтордан алынды.

Дүйсенбі - Понедельник, 5 ақпан

ҚАЗАҚСТАН

06.05, 03.40 «Шаңырақ»
06.30 «Күй керуен»
07.00 «Таңшолпан»
10.00,13.00, 15.00, 20.00, 00.10 «Ақпарат»
10.10, 18.00 Т/х«Қилы күндер»
12.20, 13.10, 21.25 Т/х«Ауыл мұғалімі-2»
13.30, 02.45 «Өмір көркем»
14.35«Отандық бренд»
14.50 «Ақорда»
15.15 «Апта»
16.05 Т/х«Жат бауыр»
20.30,00.40 «Ашық алаң» ток-шоу
22.15 Телехикая «Алданған арман»
23.10 «1001 түн»
01.35 «Сана»

ХАБАР

05.00 Мегахит. «Проходимцы»
07.00 «Оян!»
10.00 «Бізге хабарласқан»
10.25 Мультфильм
11.50 Мультсериал
12.00, 20.00 Т/х«Шерлі жүрек»
14.00 Т/х «Қарасу»
15.00 Т/х «Бәсеке»
16.00, 23.30 Сериал «За витриной»
18.00 Новости
18.20 Ток- шоу «Итоги»
19.00 Жаңалықтар
19.20 Ток шоу «Талқы»
22.30 «Хабаplike»

АСТАНА

06.00 «Қош келдіңіз!»
06.50 Т/х «Ене»
07.20 М/с «Маша и медведь»
09.00,21.00 «Осман-4»
10.00, 22.45 Т/х «Ана бақыты»
11.00 «Жұлдызды жекпежек»
12.30, 23.45 Т/х «Кэ Бэк»
13.50,02.00 Т/х «Ақжауын»
16.30 Сериал «Непридуманная жизнь»
20.00 «Астана таймс»
21.55 «Лакшми» үнді т/х
01.00 Сериал «Склифософский»

ЕВРАЗИЯ

06.00 «Тамаша сити»
07.00,03.30 «Паутина»
08.00 «Қайырлы таң, Қазақстан!»
09.00 «Доброе утро, Казахстан!»
10.15 «Жить здорово»
11.10 «Давай поженимся!»
12.00 Х/ф «Квартет на двоих»
14.00, 01.45 Новости
14.15, 02.00 Жаңалықтар
14.30 QOSLIKE
18.30, 03.00 Басты жаңалықтар
19.00, 02.15 «KOREMIZ»
20.00 Главные новости
20.35 Сериал «Розыск-2»
00.00 Сериал «Контейнер»

КТК

07.05 «Дау-дамайсыз»
07.30 Т/х «Жан жылуы»
08.00, 02.50 Т/х «Бақытты аңсағандар»
11.10, 01.20 «Юморина»
12.40 Мелодрама «Подпри-целом любви»
15.00 Т/х «Қыл үстіндегі тағдыр»
19.30,04.00 Кешкі жаңалықтар
20.00, 02.05 «Астарлы ақиқат»
21.00 Вечерние новости
21.40 Мелодрама «Маруся»
23.30 Остросюж.детектив «Команда»
01.20 «Было дело»

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
09.00 «Сапарлайық»
09.30 «Әсем әуен»
10.30 «Ел іші - өнер кеніші»
11.00 «Әсем әуен»
12.00 «Единый народ»
12.30 «Әсем әуен»
13.00 «Өзекжарды»
13.30 «Әсем әуен»
14.30 «Арнайы репортаж»
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
15.20 «Әсем әуен»
16.00 Новости/прямой эфир
16.20 «Ел мен жер»
17.00 «Әсем әуен»
18.00 «Ән тыңдайық»
18.30 «Баспасөзге шолу»
19.00 «Бес қару»
19.30 «Ғибрат»
20.00 Қорытынды жаңалықтар (Алматы облысы)
20.30 Қорытынды жаңалықтар (Жетісу облысы)
21.00 Итоговые новости (Алматинская область)
21.30 Итоговые новости (Область Жетысу)
22.00 «Әсем әуен»

31 КАНАЛ

06.00, 03.30 Әзіл студио
07.00 «Күліп ал»
08.00, 23.10 Т/х «Чукур»
09.00, 01.40 «Тайм вайн»
09.30, 02.20 «Tik-Tok» шоу
10.00 Т/х «Пиноккио»
11.20, 12.30 Мультсериал
13.30 Кино «Три икса»
16.10 Кино «Три икса-2.Новый уровень»
18.20 Кино «Мой волк»
20.00 Информбюро
21.00 Кино «Мачо и Ботан»
00.10 «31 әзіл»
03.00, 04.30 Ватсап
03.50 «1001 әзіл»
04.00 Bala Battlle
05.00 Ризамын

7 КАНАЛ

06.00, 05.00 «Қуырдақ»
07.00, 01.00 Т/х «Ұлы дала жаңұясы»
07.30 «Айна онлайн»
08.30, 02.00 Т/х «Бастық боламын»
09.20, 17.40 Сериал «Эксперт»
11.20 Х/ф «Больше, чем кино»
13.30 «Тойхана»
14.00 Т/х «О махаббат»
15.00 «Қызықты weekend»
16.00, 22.1h50 Т/х «Жаңа қоныс»
17.10 «Жұлдызды шаңырақта»
19.40 Сериал «Кто ты?»
21.40 «Шторм»
22.20 Т/х «Құзғын»
00.00 Т/х «Жалдамалы әйелдер»
02.40 «Япырай»
03.30 «Жеңіп көр»

ХАБАРЛАНДЫРУ

9-12 ақпан аралығында Талдықорған қаласында дойбыдан Жетісу облысының чемпионаты өтеді. Қатысамын деушілер: 8 708-196-61-59 телефонына хабарласыңыздар. Ұйымдастыру комитеті: 8 708-196-61-59

Сейсенбі - Вторник, 6 ақпан

ҚАЗАҚСТАН

06.05 «Шаңырақ»
06.30, 10.00,13.00, 15.00, 20.00, 00.10 «Ақпарат»
07.00 «Таңшолпан»
10.10, 18.00 Т/х «Қилы күндер»
12.20, 13.10, 21.25 Т/х «Ауыл мұғалімі-2»
13.30, 03.40 «Өмір көркем»
14.35 «Қатермен бетпе-бет» арнайы жоба
14.50 «Ғылым адамы»
15.15 «Бірегей»
16.05 Т/х «Жат бауыр»
20.30, 00.40 «Ашық алаң»
22.15 Телехикая «Бауырлар»
23.10 «1001 түн»
01.35 Футбол

ХАБАР

05.00 Т/х «Өз үйім»
07.00 «Оян!»
10.00 «В фокусе»
10.25 Мультфильм
11.50 Мультсериал
12.00 Т/х «Шерлі жүрек»
14.00, 21.45 Т/х «Қарасу»
15.00 Т/х «Бәсеке-2»
16.00, 23.30 Сериал «За витриной»
18.00 Новости
18.20 Итоги
19.00 Жаңалықтар
19.20 Ток шоу Талқы»
20.00 Т/х «Алданған үміт»
22.30 «Хабарлайк»

АСТАНА

06.00 «Қош келдіңіз!»
06.50 Т/х «Ене»
07.20 М/с «Маша и медведь»
09.00,21.00 «Осман-4»
10.00, 22.45 Т/х «Ана бақыты»
11.00 Т/х «Кеш келген махаббат»
12.20, 23.45 Т/х «Кэ Бэк»
13.50, 02.00 Т/х «Ақжауын»
16.30 Сериал «Непридуманная жизнь»
20.00 «Астана таймс»
21.55 «Лакшми» үнді т/х
01.00 Сериал «Склифософский»

ЕВРАЗИЯ

06.00 «Тамаша сити»
07.00, 03.30 «Паутина»
08.00 «Қайырлы таң, Қазақстан!»
09.00 «Доброе утро, Казахстан!»
10.15 «Жить здорово»
11.10 «Давай поженимся!»
12.00 Сериал «Господа офицеры»
14.00, 01.45 Новости
14.15, 02.00 Жаңалықтар
14.30 QOSLIKE
18.30, 03.00 Басты жаңалықтар
19.00, 02.15 «KOREMIZ»
20.00 Главные новости»
20.35 Сериал «Розыск-2»
00.00 «Контейнер»

КТК

07.05, 19.30, 04.00 Кешкі жаңалықтар
07.30 Т/х «Жан жылуы»
08.00, 02.50 Т/х «Бақытты аңсағандар»
09.30, 21.00 Вечерние новости
10.10, 01.20 «Было дело»
11.10, 23.30 Остросюж. детектив «Команда»
13.00, 21.40 Мелодрама «Я заберу твою семью»
15.00 Т/х «Қыл үстіндегі тағдыр»
20.00, 02.05 «Астарлы ақиқат»

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
09.00 Жаңалықтар (Алматы облысы)
09.30 Жаңалықтар (Жетісу облысы)
10.00 Новости (Алматы облысы)
10.30 Новости (Жетісу облысы)
11.00 «Әсем әуен»
12.00 «Ән тыңдайық»
12.30 «Баспасөзге шолу»
13.00 «Бес қару»
13.30 «Шаңырақ»/тікелей эфир
14.20 «Жетісу жаyhарлары»
14.30 «Ғибрат»
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
15.20 «Әсем әуен»
16.00 Новости/прямой эфир
16.20 «Менің арманым»
17.00 «Әсем әуен»
18.00 «Ғасырлар сарыны»
18.30 «Ой-сарап»
19.00 «Табыс кілті»
19.30 «Туынды тарихы»
20.00 Қорытынды жаңалықтар (Алматы облысы)
20.30 Қорытынды жаңалықтар (Жетісу облысы)
21.00 Итоговые новости (Алматинская область)
21.30 Итоговые новости (Область Жетысу)
22.00 «Әсем әуен»

31 КАНАЛ

06.00, 03.30 Әзіл студио
07.20, 20.00 Информбюро
08.00,23.10 Т/х«Чукур»
09.00, 01.40 «Time Vine»
09.30, 02.20 «Тик-Ток» шоу
10.00 Т/х «Пиноккио»
11.20, 12.20 Мультсериал
13.40 Кино «Мой волк»
15.30 «Мачо и Ботан»
17.40 «Война миров»
21.00 Кино «Мачо и Ботан-2»
00.10 «31 әзіл»
02.40,04.30 Ватсап
03.50 «1001 әзіл»
04.00 Bala Battlle
05.00 Ризамын

7 КАНАЛ

06.00, 05.00 «Қуырдақ»
07.00, 01.00 Т/х «Ұлы дала жаңұясы»
07.30 «Айна онлайн»
08.30, 02.00 «Бастық боламын»
09.20, 17.40 Сериал «Эксперт»
11.20, 19.40 Сериал «Кто ты?»
13.30 Т/х «Тойхана»
14.00 Т/х «О, махаббат!»
15.00 «Әзіл тайм» 22.20 Т/х «Құзғын»
16.00, 22.50 Т/х «Жаңа қоныс»
17.10 Т/х «Восс әйел»
21.400 Сериал «Шторм»
00.00 Т/х «Жалдамалы әйелдер»
01.10 Т/х «Аяла мені»
02.40 «Япырай»
03.30 «Жеңіп көр»

Сәрсенбі - Среда, 7 ақпан

ҚАЗАҚСТАН

06.05, 02.40 «Шаңырақ»
06.30, 10.00,13.00, 15.00, 20.00, 00.10 «Ақпарат»
07.00 «Таңшолпан»
10.10, 18.00 Т/х «Қилы күндер»
12.20, 13.10, 21.25 Т/х «Ауыл мұғалімі-2»
13.30 «Өмір көркем»
14.35 «Ауылдастар»
15.15 «Бірегей»
16.05 Т/х «Жат бауыр»
20.30, 00.40 «Ашық алаң»
22.15 Телехикая «Бауырлар»
23.10 «1001 түн»
01.35 «Отандық бренд»
01.50 Футбол

ХАБАР

05.00 Т/х «Өз үйім»
07.00 «Оян»
10.00 «Мектеп»
10.25 Мультхикая
12.00, 20.00 Т/х «Алданған үміт»
14.00, 21.45 «Қарасу»
15.00 Т/х «Бәсеке-2»
16.00, 23.30 Сериал «За витриной»
18.00 Новости
18.20 Итоги
19.00 Жаңалықтар
19.20 Ток шоу «Талқы»
22.30 «Хабарлайк»

АСТАНА

06.00 «Қош келдіңіз!»
06.50 Т/х «Ене»
07.20 М/с «Маша и медведь»
09.00,21.00 «Осман-4»
10.00, 22.45 Т/х «Ана бақыты»
11.00 Т/х «Кеш келген махаббат»
12.20, 23.45 Т/х «Кэ Бэк»
13.50 Т/х «Өткінші жаңбыр»
16.30 Сериал «Непридуманная жизнь»
20.00 «Астана таймс»
21.55 «Лакшми» үнді т/х
01.00 Сериал «Склифософский»
02.00 Т/х «Ақжауын»

ЕВРАЗИЯ

06.00 «Тамаша сити»
07.00, 03.30 «Паутина»
08.00 «Қайырлы таң, Қазақстан!»
09.00 «Доброе утро, Казахстан!»
10.15 «Жить здорово»
11.10 «Давай поженимся!»
12.00 Сериал «Господа офицеры»
14.00, 01.45 Новости
14.15, 02.00 Жаңалықтар
14.30 QOSLIKE
18.30, 03.00 Басты жаңалықтар
19.00, 02.15 «KOREMIZ»
20.00 Главные новости»
20.35 Сериал «Розыск-2»
00.00 «Контейнер»

КТК

07.05, 19.30,04.00 Кешкі жаңалықтар
07.30 Т/х «Жан жылуы»
08.00, 02.50 Т/х «Бақытты аңсағандар»
09.30, 21.00 Вечерние новости
10.10,01.20 «Было дело»
11.10, 23.30 Детектив «Команда»
13.00, 21.40 Мелодрама «Маруся»
15.00Т/х «Қыл үстіндегі тағдыр»
20.00, 02.05 «Астарлы ақиқат»

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
09.00 Жаңалықтар (Алматы облысы)
09.30 Жаңалықтар (Жетісу облысы)
10.00 Новости (Алматы облысы)
10.30 Новости (Жетісу облысы)
11.00 «Әсем әуен»
12.00 «Ғасырлар сарыны»
12.30 «Ой-сарап»
13.00 «Табыс кілті»
13.30 «Әсем әуен»
14.30 «Туынды тарихы»
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
15.20 «Әсем әуен»
16.00 Новости/прямой эфир
16.20 «Жас тілші»
17.00 «Әсем әуен»
18.00 «Бүгін» /тікелей эфир
18.30 «Ой-сарап»
19.00 «Мақсатына жеткендер»
19.30 «Әсем әуен»
20.00 Қорытынды жаңалықтар (Алматы облысы)
20.30 Қорытынды жаңалықтар (Жетісу облысы)
21.00 Итоговые новости (Алматинская область)
21.30 Итоговые новости (Область Жетысу)
22.00 «Әсем әуен»

31 КАНАЛ

06.00, 03.30 Әзіл студио
07.20, 20.00 Информбюро
08.00, 23.00 Т/х«Чукур»
09.00, 01.40 «Тайм вайн»
09.30, 02.20 «Tik-Tok» шоу
10.00 Т/х «Пиноккио»
11.20, 12.00 Мультсериал
13.10 Кино «Война миров»
15.40 Кино «Мачо и Ботан-2»
18.00 Кино «Пиксели»
21.00 Кино «Люди в черном»
00.00 «31 әзіл»
03.00, 04.30 Ватсап
03.50 «1001 әзіл»
04.00 Bala Battlle
05.00 «Ризамын»

7 КАНАЛ

06.00, 05.00 «Қуырдақ»
07.00, 01.00 Т/х «Ұлы дала жаңұясы»
07.30 «Айна онлайн»
08.30, 02.00 «Бастық боламын»
09.20, 17.40 Сериал «Эксперт»
11.20, 19.40 Сериал «Кто ты?»
13.30 «Тойхана»
14.00 «О, махаббат!»
15.00 «Әзіл тайм»
16.00,22.50 Т/х «Жаңа қоныс»
17.10 Т/х «Восс әйел»
21.40 Сериал «Шторм»
00.00 Т/х «Жалдамалы әйелдер»
02.40 Т/х «Япырай»
03.30 «Жеңіп көр»

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau.offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

ТАНЫМ

АДАМДАР НЕГЕ ӘР ТҮРЛІ

АДАМНЫҢ ӨСІП ЖЕТІЛУ ЖОЛЫНДА ДҮНИЕ ТАНЫМЫ ҚАЛЫПТАСУЫНА САЙ БЕТПЕРДЕ, МІНЕЗІ, ҚЫЛЫҒЫ ҚАЛАЙ ӨЗГЕРІСКЕ ҰШЫРАП ЖАТҚАНЫН ӨЗІ ДЕ БІЛМЕЙ ҚАЛАТЫНЫН ӨТКЕН ӨМІР ЖОЛЫ КӨРСЕТІП КЕЛЕДІ. ОҒАН САН АЛУАН СЕБЕПТЕР ӘСЕР ЕТЕТІНІ ДЕ ӨМІР ШЫНДЫҒЫ…

Өзгермейтін адам жоқ деуге де толық негіз бар. Өз өмірімізден мысал келтірсек, 1921 жыл мен 1991 жылға дейінгі адамдар бір жүйеге бағынышты тәлім-тәрбие бойынша өмірлерін өткізгені рас. Ал одан кейінгі заман аумалы да, төкпелі, өтпелі өмірдің кезеңінде еркіндікпен 33 жылды өткіздік. Еркіндік деудің басты себебі, «Тәуелсіз Азат ел» деген ұғым әркімге әрқалай әсер етті. Кім не істеп, не тындырып жатқанынан мемлекет те, жергілікті атқарушы органдар да бейтарап қалды…

Адамдардың көбісі бұйырған несібесімен қара қазан, сары баланың қамы үшін күнделікті тірлік жолында өз білгенімен кәсіп те, нәсіп те тауып өмір сүріп жатты… Қолында билігі барлары немесе солармен ым-жымы бір жандар аспаннан түскен қазына байлықтың иелері болып шыға келді. Қарапайым, Аллаға сенген адал жандар көштен де қалмай, аштан да өлмей «бұдан жаман кезде де тойға барғанбыз» деп жүріп нарықтың қыр сырын үйреніп, естерін жинап еңселі ұлттың ұрпақтары екенін таныта алды. Тәуелсіздікке қол жеткен алғашқы жылдары ел-жұрттың көбісі ұрпағымызды оқытсақ болды деген ниетпен қолда барларын жастардың білім алуына арнады. Бұл үрдіс ертеңгі ел иелері өрен жастар үшін білім алу жолында үлкен жетістік болды. Өкінішке орай бұл үрдісті өз мүдделеріне пайдаланған байбағландар жоғарғы оқу орнын бірінен соң бірін ашып, ақылы оқу дегенді аспандатып, қалталарын қампита түскені сапасыз, қажетсіз мамандық иелерін көп дайындап кері әсерін де тигізді.

Балаларын жоғарғы оқу орнына түсіре алмағаны қайта оралған дініміз жолында білім алсын деп тегін діни оқуларға, тіптен Түркия елінің шақыртуымен қаншама балалар шетелдерден оқып, дін жолына түсіп келді. Бұрын қария ақсақалдар оқитын құранды жас буын өкілдері нақышына келтіре оқып, төрден орын алатын болды. Бірақ, бұл жолға түскен жастар арасында қателікке ұрынып, теріс ағымға ілесіп кеткендері де аз болмады. 10-15 жылда халық бұл істің мән-жайын түсініп, етек жеңдерін тез жинап алғаны өмір шындығы… Мұның бәрін не үшін термелеп жазуымыздың басты себебі, осы жүйесіз және жүгенсіз өткен отыз жылда қазақ халқы ұлттық құндылықтарынан ажырап, алыстап кеткені өкінішті болғанын мойындау. Бұл үрдіс әр адам өз құндылығынан айырылу жолына жеткізгені де рас. Ең бастысы, ана тіліміз бүгінге дейін өз тұғырында, өз мәртебесіне ие бола алмай келе жатқаны…

Адамдардың әртүрлі болуының басты себебі – өз тілдерінде сөйлемеуінен. Өз елінде өзгенің тілінде сөйлейтін жалғызақ мемлекет әлемде тек Қазақстан ғана десек еш артықтығы жоқ… Өз тілінде сөйлемеген ұлтта не қасиет, қандай құндылық болуы мүмкін? Жиырма қазақ отырған жерде бір бөгде ұлт өкілі отырса болды орысша сөйлейтін тіптен, орыс жоқ болса да өздері ана тілін білмегендіктен орыс тілінде ұялмай, қысылмай сөйлеп отыра беретін жандар да аз емес. Ол адамның ой санасында қазақтың қандай құндылығы бар деп айта аламыз? Өткен өмір өтті, кетті. Тәуелсіз ел болғанымызға бақандай 33 жыл толғаны олар үшін аз ба? Анау Америка, басқа елдерден келіп үш жылға жетер жетпес уақытта қазақша сөйлеп, қазақтың қара домбырасын үйреніп алғандар бұларға сабақ бола алмағаны ма? Оларды көргенде намысы оянбай ма? Жоқ әлде…

Шығатын қорытынды, кімде-кім өз ана тілінің қадір-қасиетін, киесін түсінбесе және де Қазақстанда өмір сүріп келе жатқан байырғы этнос өкілдері қазақтың ел жерін, халқын құрметтеп, мемлекеттік тілде сөйлемесе, әлем елдерінің тәжірибесі, жаңа заман талабы, мемлекет құрушы қазақ ұлтының басымдылығын ескере отырып Ата заңымызға мемлекеттік тіл «Қазақ тілі» деген өзгеріс енгізу Егеменді елдің өз құзырындағы құдірет. Оған ешкім қарсы шығуы мүмкін емес. Ал ұлылығы ұлық та, ұлағатты қазақ халқы ықылым заманнан бері елімізде тұрып жатқан басқа этнос ұлыстарға қандай қамқорлықтар көрсетіп, қолдап келді және олардың ана тілдерінде сөйлеп, өз діндерін құрметтеуіне кедергі келтірмесі айдан анық өмірдің анық шындығы екенін білесіздер.

Қазақтың өз елі, өз Отанында бір жүйеде ұлттық идеологиясы кең өрістей алмауынан адамдар өз білгенімен өршеленіп бара жатқаны бүгін отбасылық мәселе болып қалыптасып, бір-біріне бағынбауға жеткізуде. Ал ертеңгі күні осы бағынбаушылық, менмендіктің кесірі мемлекеттік деңгейде көтеріліп шықпасына еш кепілдік жоқ сияқты.Ендеше, Жаңа Қазақстан өзіне тән жаңа заңдарды уақыт өткізе бермей, тездетіп шығарып, бекітіп жүзеге асыруы – бүгінгі заманның талабы мен тәртібі десек болар. Ал оған мойынұсыну барлық қазақстандықтардың азаматтық және адалдық парызы.

Құрметбек САНСЫЗБАЙҰЛЫ,
қоғам қайраткері.

ӘСКЕРИ ӨМІР

ЖОЛ-КӨЛІК ОҚИҒАЛАРЫНЫҢ АЛДЫН АЛУ

Қарулы Күштерде жол-көлік оқиғаларының санын азайтуға бағытталған алдын алу іс-шараларының жоспары негізінде Жетісу гарнизонына қарасты әскери бөлімдерінің жеке құрамымен жиын өткізілді.

Жетісу гарнизонының әскери полиция бөлімінің әскери автомобиль полициясы бөлімшесінің бастығы аға лейтенант Қайрат Рахымжанның ұйымдастыруымен өткен жиында нарколог дәрігерлер мен құқық қорғау органдарының өкілдері әскерлерде маскүнемдіктің зияны туралы сабақтар өткізді. Мамандар автомобиль көлігі жоғары қауіптілік көзі болып табылғандықтан әскери қызметшілерге қоғамдық орындарда сақ болу және көлікті мас күйінде басқару жауапкершілігі туралы ақпаратпен бөлісті.

Жетісу гарнизонының баспасөз қызметі.

ЭКОЛОГИЯ

ОРМАН ШАРУАШЫЛЫҒЫНЫҢ ЖҰМЫСЫНДА ӨРТ ҚАУІПСІЗДІГІ – БІРІНШІ КЕЗЕКТЕГІ МӘСЕЛЕ. ОРМАН ШАРУАШЫЛЫҚТАРЫНЫҢ БАРЛЫҒЫНДА ОРМАНДЫ ӨРТТЕН ҚОРҒАУ ЖОСПАРЫ БОЛАДЫ.

ОРМАНДЫ ӨРТТЕН САҚТАЙЫҚ

Ормандағы өрттердің бәрі сыртқы себептерден болады. Әйтпесе, орманның ішінде өрттің көзі жоқ. Рас, абайсыз жағылған от, сөнбей қалған шоқ, орманның жануы кейде найзағайдан да болатын апат. Орман өрті көбінесе құрғақшылық жылдары, ерте көктемде және күзде болады. Оның негізгі себебі ауылшаруашылығы қалдықтарын өртеген кезде қауіпсіздік талаптарының бұзылуы-нан туындайды. Орман өртін сөндіру оңай шаруа емес. Сондықтан, оған жол бермеудің алғышарттарын қатаң сақтау қажет. Орман өрті жедел өтеді және тез таралады. Қалың ағаш ішіндегі өрт минутына 3-4 метр жылдамдықпен таралып, 10-15 сағатта үлкен аумақты алуы ықтимал. Оның ішіне кіру де, өрт сөндіру техникаларын енгізу де - қиын шаруа. Орманда өрт шығу себептері көбінесе адамдардың өз қателігінен болатыны анық. Сондықтан, орманда өрт қауіпсіздігі ережелерін үйрететін үгіт-насихат жұмыстарын тек орман шаруашалығы қызметкерлері ғана емес, ауылдық округ әкімдіктері, білім беру мекемелері және т.б мекемелер жүргізуі тиіс. Қазақстанның әрбір азаматы өзі өмір сүріп отырған жердің табиғатын қорғауға және таза ұстауға міндетті. Бір сөзбен айтқанда табиғат ананы өрттен қорғайық.

А. ҚҰТБАЕВ,
«Қапал орман шаруашылығы»
КММ-нің орман шебері.

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau.offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

ӘҢГІМЕ

Сары қыз

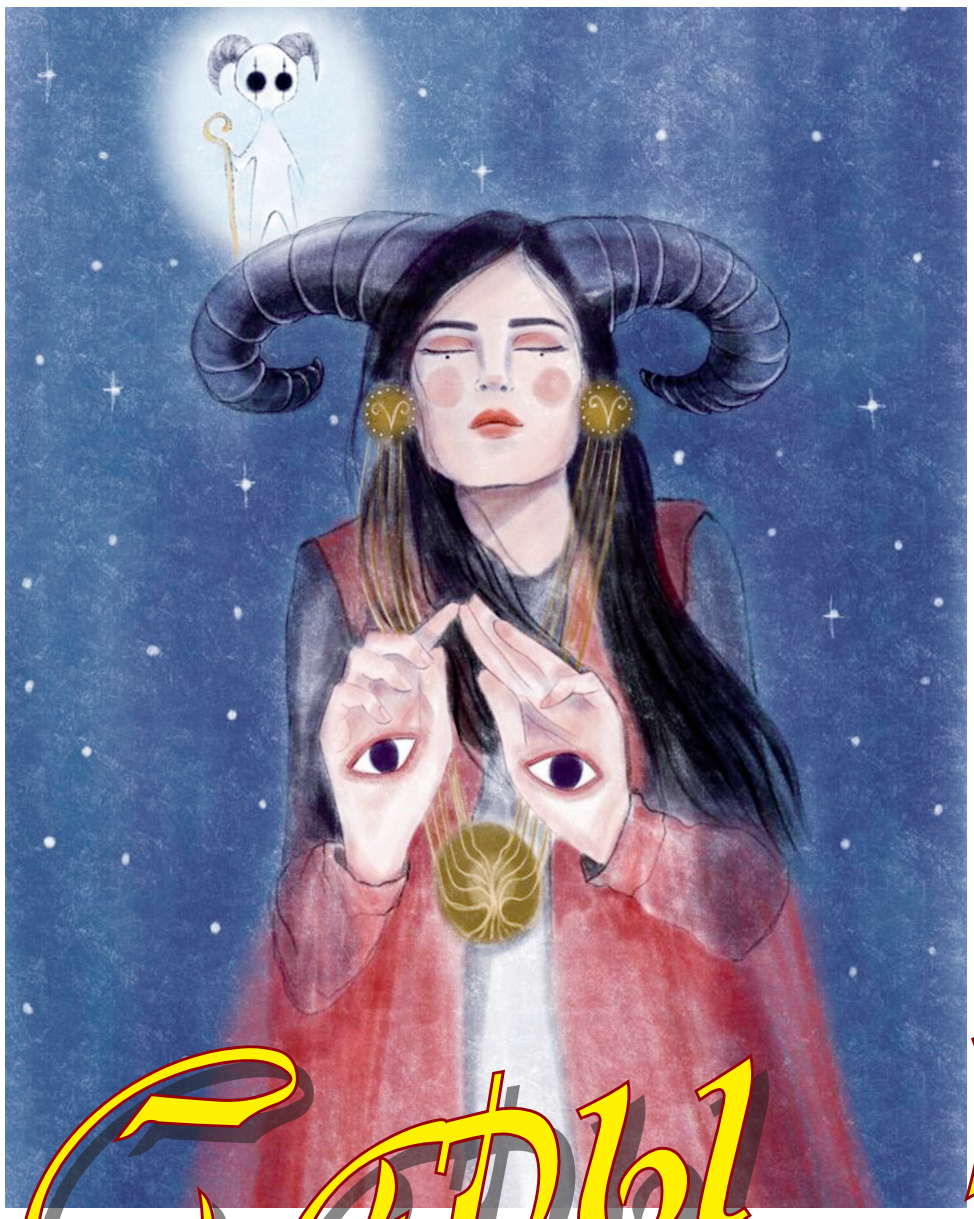

Майра бұларды анадайдан көзі шалып қалып, қолын бұлғады. Үстінде – сәнді қоңыр кеудеше, бұтында – шетелдік джинси. Бір шеті темір жол вокзалына келіп тірелетін шағын бақтың ішінде күзгі сары ала жапырақтарын әлі тегіс төгіп үлгермеген жас қайыңға сүйеніп үнсіз тұр. Жанында жол шабаданы мен бір бүйірі бұлтиған бір-екі қол дорбасы қараяды. Теміржолдың үстіне салынған биік аспалы көпірдің шекесіне шығып алған ертеңгі күннің сәулесі шабаданның күміс баулығына шағылысып, жылт-жылт ойнайды. Қысқасы, осы бір суреттердің өзі-ақ қыздың жолға қапысыз дайындалғанын дәлелдеп-ақ тұр еді.

– Вот, дура!.. – Оны әлдебір алыс сапарға шығарып салуға келе жатқан екі жігіттің бірі – Тоқшылық Қожаниязов өзінің жасына лайық өзімшіл, дөрекілеу даусымен гүр ете қалды. Тоқшылықтың жанындағы жігіт – бұл да Тоқшылық секілді Майраның курстасы болатын, үндеген жоқ. Оның сәл-пәл дымқылданып тұратын жуастау көздеріне, сезімтал адамдарға тән етжеңділеу ерніне, еңкіштеу тұлғасына қарап, бұнысын кешіруге де болатын, шынында, адамзат қоғамы тек лидерлерден тұрса, тіршілік осыншалықты күрделі, қарама-қайшылықты, сондықтан да қызықты, мағыналы болмас еді ғой.

Ат шаптырым перрон басы да ұмыт қалған күзгі бақ секілді жетімсірей қалыпты. Тротуарларды жағалай тізілген ағаш сәкілер қаңырап бос қалған. Тек көшенің келесі бетінде алты-жеті жастар шамасындағы, борсаңдаған бір ер бала асыранды кептерлерді кесектеп қуып жүр. Ол осы маңда жақын тұра ма, тұрмаса, әке-шешесі қайда, олар бұған кептерлерді кесектеп қууға болмайтынын неге түсіндірмеген. Майраның жұрттың бәрін таңғалдырып, не үшін аяқ астынан кеткелі тұрғаны қандай түсініксіз болса, мына кішкентай сотқардың қылығы да сондай жұмбақ еді.

Майра жалғыз болатын, сондықтан да ма екен, көңілінің онша хошы жоқ сияқты, жігіттерді көргенде жайраңдап, кәдімгідей қуанып қалды.

– Әй, балапандар! Кәне-кәне, кішкене ширағырақ… – деді ол анадайдан дауыстап. – Ну, прямо, как беременные бабы с коромыслом.

– Вот, дура!.. – деді Тоқшылық тағы да басын шайқап. – Ал сәлем саған, қалыңдық!.. Қалың қалай?

Майра мұндай орынды қалжыңды неге түсінбесін. Оқтаудай жұп-жұмыр, сұлу аяқтарымен реверанс жасап, жігіттерге отты қой көздерімен өп-өтірік тесірейген күйі олардың қарсы алдында қаздиып тұра қалды:

– Немене, ұқсамаймын ба қаранДаршы, жо-жоқ, Қожаниязов мырза, сен дұрыстап қара!

– Жарайды-жарайды, ұқсайсың, – деді амалы құрыған Тоқшылық мұрнының астынан міңгірлеп.

– Хал – осы, тарихи жағдай мені ойламаған жерден жаңа өмірге аттанып кетуге мәжбүр етіп тұр, – деді қыз амалсыз кісінің қалпымен алақанын жайып. – Ал өздерің амансыңдар ма, әйтеуір? Екінші пардан зытқансыңдар-ау, жүгірмектер, ә?

– Сіздің алғыр ақыл-ойыңыз дәл осы сәтте қалыптасқан әлеуметтік ахуалды көрегенділікпен дөп басып тұр, – деді Тоқшылық.

Майра енді әдемі қоп-қоңыр жанарларын төңкеріп, – Иә, жомарт табиғат оны алғыр ақыл-ой, өткір тіл, жұп-жұмыр оқтаудай, сұлу балтырлармен қоса әйел баласына тән нәзіктіктен де мақұрым қалдырмаған болатын, әлгі жуастау көздері дымқылданып тұратын сүйкімді жас жігітке бұрылды:

– Нұрлан, сен неге үндемей қалғансың?

Нұрлан Отан алдындағы әскери борышын абыроймен өтеп келген, қазір политехникалық институттың үшінші курсында сондайлық абыроймен оқып жүрген дыңдай азамат болатын. Алайда өзінен екі-үш жас кіші осы бір ерке қыздың алдында ол әрдайым жас баладай қорғансыз. Жан сезімінің түкпіріндегі жанартауларының қызуы соншалықты мол бола тұра, амал не, ол жалғыз Майра емес, бүкіл әйел баласының алдында дәрменсіз еді, сол үшін де Нұрланның Жаратқанға деген өкпесі аз болмайтын. Ол табиғат анадан елден асқан ақылдылықты да, сұлулықты да, күштілікті де дәметпейді. Тек адамзаттың нәзік жынысына сүйкімсіз болмаса екен – жер бетіндегі осы бір арманшыл, ұялшақ студент тілейтін жалғыз бақыт осы ғана. Міне, ол тағы да осымен нешінші рет десеңізші Майраның алдында үнсіз қызарып, көзімен жер шұқып тұр.

– Сен оны мазалай берме, – деді Тоқшылық жолдасына ара түсіп. – Менің байқауымша, сен секілді кешеден бері оның да бақытсыз организмінде махаббат деп аталатын жұқпалы дерттің симптомдары байқала бастаған сияқты.

– Ну и трепач! – Майра өп-өтірік қабағын тыржитып, аяқ астынан ренжи қалды. – Мына дүниеде тілі мен жағына сүйенгендер қандай көбейіп кеткен. Айтпақшы, Нәмилә неменеге келмей жатыр?

Нәмилә – бұлардың группаласы, Майраның ең жақын жолдас қызы болатын. Шашын бір шекесіне үйіп алып, жақтырмаған кісісіне назға толы тұнжыраған қара көздерін төңкере қарайтын, қағылез, кішкентай қыз бала.

– Ол кісі, сірә, келе алмас. Жаңа біз кеткенде орнында міз бақпай аман-есен қалған, – деді Тоқшылық. Майра дос қызының келмегеніне кәдімгідей мұңайып қалды.

– Түу, оның келуі керек еді ғой, – деді ол әлденеге абыржып. – Тоқа, бұл біздің әдеттегі жеңіл-желпі ойынымыз емес. Егер сенсеңдер, әсірелемей-ақ айтайын, менің өміріме ұлы өзгеріс енгелі тұр. Онсыз тұра алатын емеспін. Түсінесіңдер ме, мен оны әлі сүйеді екем!..

Жігіттер аң-таң қалған пішінмен бір-біріне қарады. Таңғалатын несі бар: адам өмірге келеді, сүйеді, күйеді, отбасын құрады, ақырында, осылардың бәрімен мәңгіге қоштасады. Тіршілік заңы – осы. Бірақ барлық қазіргі замандық жастар секілді біздің сүйікті кейіпкерлеріміз де кеше ғана бөтен көздің алдында бұлайша шын жүректен ақтарылуды ерсі санайтын еді ғой, олар бір-бірлерін әлі де баяғы ата-бабаларының, әже-апаларының жүрегіндей жүрекпен сүйе тұра өздерін тек жиырмасыншы ғасырлық санайтын, сондықтан да осы бір парақтары тарихи даңқты оқиғаларға толы жаңа дәуірдің барша еркін ұрпағы секілді олар да сентиментализмге адамзат шежіресінің балаң, аңқау кезеңі ретінде шекелерінен күле қарайтын. Күнделікті үйреншікті тіршілікке астамси көз тастап, астанаға елінен сымпитып шалбар киіп, аузына шылым тістеп келген сондай сабаздардың бірі – осы Майра болатын. Қазір ол мүлде басқа адам.

Жігіттер бір-біріне шарасыз қалыппен қарасты. Мәселеге әр уақытта сыншыл көзбен баға беруге дағдыланған Тоқшылықтың реалист жүзінде кекесін табы да жоқ емес еді.

– Ал онда ішке кірейік те, – деді Тоқшылық арадағы азғантай үнсіздіктен соң анадай жердегі вокзал үйін көзімен нұсқап. – Қарын да ашты, буфетке кіріп, кішкене жүрек жалғап алайық дегендей…

– Үлгереміз бе? – деді Майра білегіндегі қолсағатына көз тастап.

– Сары қыз, саспасаңшы, мына екі бірдей көкең тұрғанда, бәріне үлгереміз, – деді Тоқшылық сенімді үнмен.

– Жарайды, онда, көке, – деді қыз кісінің еріксіз қытығын келтіретін қылықты үнімен сыңқ етіп күлімсіреп. – Онда баста!..

Үшеуі де енді осы мәмілеге тоқтасып, аздан соң зәңкиген теміржол вокзалына келіп енді. Сонан соң атшаптырым күтушілер залының оң қапталындағы буфетке қарай бет алды да, буфетшінің прилавкасынан шеткеріректегі төрт кісілік үстелдердің бірінің жанына келіп аялдады.

– Сары қыз, сен осында отыра тұр, біз Нұрлан екеуміз тіске басар алып келейік, – деді Тоқшылық Майраның рюкзактарының бірін бос орындықтың үстіне қойып жатып.

Арада бар-жоғы үш-төрт минут өткенде үш курстас енді алдарындағы бес-алты ып-ыстық бәліш пен

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau.offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

үш түйір пирожныйды сүт қатқан көфемен жәукемдеуге кірісті.

– Ым-м-м. Бәліштерің дәмді екен, өздері пештен жаңа ғана шыққан тәрізді, – деді аздан соң асқазанына нәр барған Майра көңілденіп. – Жігіттер, рахмет!..

– Ал енді манағы әңгіменді жалғастырсаңшы, – деді Тоқшылық Майраға сынай көз салып. – Шамасы, сенің осыншама ынтық болуыңа қарағанда ол өзі бір елде жоқ жігіт болды ғой!..

– Өкінішке қарай, солай деуге де болады, – деді Майра күрсініп. – Кеше өздеріңе шет-жағасын айттым ғой. Жасынан тентектігімен ауылға аты шықты. Кісіге титтей де есесін жібергісі келмейтін. Сонысы үшін өзінен ересек балалардан талай таяқ та жеді. Сегізіншіні бітіріп, тоғызыншыға өткен кезде-ақ кәдімгідей сымбаттанып, көркі көз тойдырған әп-әдемі жігіт болып шыға келді. Оны өзі де жақсы білетін, бөтен жұрттың, әсіресе мектептегі бой жетіп қалған қыздардың алдында өзгеше мардымсып, жан баласын көзіне ілмей жүретін. Бірақ қас қылғандай біздер соған ғана ынтықтық: бір сыныптан үш қыз бірдей ғашық болдық та қалдық. Басқаларын қайдам, әйтеуір менің көз алдымнан жатсам-тұрсам, соның бейнесі көлбеңдеп, шықпайтын болды…

Тоқшылық мырс ете қалды.

– Қыздардың бәрі сол емес пе? Кімнің беті жылтырақтау, кімнің шашы бұйралау, кім басқалардан бұзықтау болса… Сендерге одан артық кім керек?

– Кім білсін… – деді Майра есіне әлдене түсіп кеткендей сәл-пәл ойланыңқырап. – Мүмкін сенікі дұрыс та шығар. Әйтеуір соның бір қарағанына зар болдық қой. Ал оның көзі басқаға түсті. Бізден бір сынып жоғары оқитын Алмаш деген қызбен жүреді екен дегенді есіттік. Әдемі басын кекжитіңкіреп жүретін тәкаппар қыз еді. Менің ішім тұз тигеннен бетер удай ашиды. Сабақ қалды жайына. Бұрын тәп-тәуір оқитынмын. (Қазір де институтта көштен қалып жүргенім жоқ, оны өздерің білесіңдер ғой). Қияли болып кете жаздадым. Сынып жетекшіміз әйел адам еді, ол менің бойымдағы өзгерісті аңғарыпты. Содан бастап апамды мектепке жиі шақыратын болды. Апам жекебасты еді, сүйеніш болар інім әлі кішкентай. Менің түрім болса – анау. Бір күні ол мені айт жоқ, той жоқ, себепсізден себепсіз көкала торғайдай қылып сойды да салды. Сосын өзінен-өзі ал кеп жыласын. Мен бұрын шешемнің жалғыздығына, жесірлігіне онша мән бермейтінмін. Осы жолы тұңғыш рет ішімнен «жігіті де, бүйткен махаббаты да құрысын» деп, жаным шыға ышқынып, байғұс анамды қатты аяп кеттім. Манадан бері таяқ қанша батса да көгереңдеп, міз бақпай қалғанымды ұмытып, дереу: «Апа, апажан!..» – деп өкіріп қоя бердім. Өкіріп жүріп «Енді өйтпеймін» деп ант-су іштім. Екеуміз де жылап-жылап, ақыры бір мезгілде басылдық. Мен шешеме берген уәдемді орындадым: барлық ынта-шынтымды тек сабаққа салдым. Балалығым, еркелігім сап тыйылды. Бір күнде есейіп шыға келдім. Тіпті үйлейтінді шығардым. Шешем мен інімнен жасырып, шылым тартатын болдым…

Иә, бұл – тұрған әшейінде дүниеден еш кендесі жоқ кісіше ұшып-қонып жүретін Сары қыз, курстастарының бәрі оны еркелетіп, осылай атайтын, ақжарқын Майра емес еді. Осы бір жанда да кісінің сезімін селт еткізерлік мұң бар-ау деген ой күні кешеге дейін бұлардың ешқайсысының үш ұйықтаса түсіне кірмеген нәрсе ғой. Және тағдырдың пешенесіне жазылған ауыртпалығын жас басынан қайыспай қарсы алуды оған кім үйретіп үлгерген?

– Әрине, әлгі сылқым саған пысқырмаған да болар, – деді Тоқшылық арадағы аздаған үнсіздіктен кейін тілге келіп.

– Ол рас. Бірақ сыртынан өліп-өшіп жүретінімді біледі-ау деймін, басқа қыздарға қарағанда менімен жылырақ амандасатын.

– Түсінікті! Сен оған мәз болып жүре бердің.

– Мәз болғам жоқ. Бірақ амал қайсы… – Майра иығын немқұрайдау қиқаң еткізді.

Мәселе былай еді: әлгі жоғарыда айтылған сылқым жігіт біраздан бері үстінен іс қозғалып, тергеуде жатады. Сот оны жуырда үш жылға бас еркіндігінен айырып, «химияға» шығарады.

Қазақстанның ашық көмір өндіретін кендерінің бірінде мерзімін өтеп жатқан ол Майраға бұрынғы мұның алдындағы «күнәларын» (қыздың сүйетіндігін біле тұра оның шынайы махаббатын бағалай білмегендігін өтініп) кешіруін сұрап хат жазады, қаласа, өзіне мәңгілікке жар етуге дайын екендігін айтады.

– Сары қыз, әрине, сен ақылсыз емессің, – деді Тоқшылық енді байсалды қалыпқа көшіп. – Қайта сол ақыл бізге қарағанда сенде көбірек болуы керек. Бірақ қарашы, қайдағы бір түрмеде қаңғып жүрген қылмыскердің ізінен қыз басыңмен іздеп бара жатырсың. Соған бола астананы, оны былай қойғанда, қалап түскен оқуыңды тастап жүре беруің… Білмеймін, өз басым мұндай «геройканы» түсіне алмаймын, онда да осы қылығың сол «геройкаға» жататын болса.

– Жоқ, ол қылмыскер емес.

– Ал мейлі, қылмыскер болмаса, айталық… бұзақы. Жазықсыз кісі түрмеге түспейді.

– Ол жағын мен білмеймін… – Майра мұнан әрі таласқысы келмеген түр көрсетті: меңіреу кісіше табан астынан біртүрлі сұлқ түсті де қалды.

Осы кезде вокзал диспетчері Майра мінетін жолаушылар пойызына отырғызу басталғанын хабарлады. Үшеуі енді ауыздарын салфеткамен сүртіп, үн-түнсіз орындарынан тұрды да, тізілісіп, жұртпен бірге перронға шықты. Манағы жетімсіреп тұрған перрон басы қазір кісі танығысыз: әрі-бері сапырылысқан жолаушылар, шығарып салушылар, күтіп алушылар дегеніңіз құмырсқаның илеуінше қайнап жатыр. Жолаушы деген де қызық халық қой, әне, ол қалайда осы арадан тезірек кетіп қалуға асыққандай қашан өз вагонына отырғанша жанығып, жанталасып бағуда. Ал шындығында қаладан тезірек кетіп қалуға осыншалықты асығу қажет пе, мүмкін ол өзі де байқамай алдан күткен қызығы мен бақытын осында қалдырып бара жатқан шығар, бәлкім, оның бүгін емес ертең, не бүрсігүні аттанғаны дұрыс болар, тіпті соның – алдағы сапардың Жаратқанның сүйікті құлына өкініштен өзге сыйлары болмас, жо-жоқ, қазір ол бұл турасында бас қатырып жатпайды. Кету керек, тезірек кету керек! Бүгін, бүгін кетуі керек! Әркімнің өз пойызы бар, ол сені бақытыңа жолықтыра ма, сорыңа ұшырата ма, мәселе онда емес, сен қалайда өз пойызыңа мінуге тиістісің. Ертеңгі пойыз басқалардікі…

Майра да өз пойызына мінуге тиісті еді. Мұны оның өзі де, жігіттер де енді айқын түсінді. Үшеуі тізіліп, Сары қыз отыратын вагонның жанына келді.

– Осы вагон… – деді Майра жәймен ғана серіктерінің оны айтпай-ақ түсініп тұрғанын білсе де.

Осы арада манадан бері үн-түнсіз, томсырайғаннан басқа түк бітірмеген Нұрлан жалма-жан құнжыңдап, үнемі емізулі баласындай жанынан тастамайтын, кең құрсақ, дәу сары портфелінің тартпасын ағыта бастады. Бұл портфель неге пана болмады дейсіз, оған «Сопроматтың» оқулығы мен жиырма төрт тиындық бөлке нан да, логорифмдік сызғыштар мен электрондық есептегіш машиналар да сыйып кете беретін, ал бұл жолы жұрттың бәрін таңғалдырып, курстастарының арасында Нұрланның кәрі мәстегі атанып кеткен сол бір мүліктен иесінің мыж-мыжы шыққан соңғы үш сомдығына Тоқшылық секілді бөлмелестерінің мазағынан қорыққандықтан жұрттан жасырынып барып, базардан таңертең ертемен сатып алған… үш тал раушан гүлі шықты.

Нұрлан оны еппен алып, тағы да сол үн-түнсіз күйі Майраға ұсынды.

– Әй, сен мынаған қашан үлгеріп жүрсің? – деді мұндайда сөйлемесе тұра алмайтын Тоқшылық Қожаниязов.

– Таңертең… Сен ұйықтап жатқансың, – деді жолдасының мылжыңдығына әбден тойып болған Нұрлан қабағын түйе міңгірлеп. Майра гүлді алып жатып, сәл-пәл қызарып кетті. Ол Нұрланның кәрі шешесінен басқа ешкімі жоқ екендігін, сондықтан оның стипендиядан стипендияға сіңірі созылып әзер жететінін білетін, қазір, неге екенін кім білсін, сол есіне түсті. Және бұлармен бірге оқыған үш жылдың ішінде өзінің осы бір ұялшақ, ебедейсіздеу жігітпен өмірі сәлемдесуден әріге бармағанын, сондықтан мұны шығарып салуға Тоқшылықпен бірге басқа емес, ол келгенде алғаш ішінен аздап таңырқап қалғанын да ойлап үлгерді.

– Рақмет, Нұрлан!.. – деді Сары қыз даусы сәл-пәл діріл қағып. – Несіне әуре болдың?

– Ештеңе етпейді!.. – деді Нұрлан әлденеге тістеніп.

– Балалар, мені кешіріңдер… – деді Майра қайтадан мұңая қалып. – Сендерді, оқуды да қимаймын. Рас, тіпті қалып-ақ қояр едім. Тым болмаса сендер түсініңдерші… Әне, Нәмилә да өкпелеп, келмей қалып отыр. Ал байғұс анамның не ойлайтынын Құдай білсін…

Дәл осы сәтте вокзал диспетчері жолаушылар пойызының жүргелі тұрғанын хабарлап, самбырлап қоя берді. Жұрт аяқ астынан тағы да абыр-сабыр болды да қалды. Сәлден соң вагон доңғалақтары сықырлап, пойыз ақырын жылжып жүре берді.

Майра жалма-жан жігіттерді құшақтай алды.

– Ал балапандар, хош-хош!.. – деді ол үнсіз аңырайысып қалған соқталдай екі жігіттің бетіне ып-ыстық еріндерін тигізіп. – Нәмиляға… қыздарға сәлем айтыңдар.

– Келесі көріскенше, Сары қыз! – деді Тоқшылық қысқа ғана.

Майра қозғалып кеткен вагонның тепкішіне болат серіппедей ширатылған тіп-тік денесін еркін көтеріп, жеңіл ырғып шықты.

Үндемес Нұрланның жүрегі шым ете қалды. Қазір оның жан дүниесі дауылды теңіздің толқындарындай алай-түлей болып жатқанын, осы қызды ойлап, оның талай таңды көзімен атырғанын, ал тап осы сәтте ынжықтығы, әйел баласына деген қырсыздығы үшін өзін-өзі дүниедегі ең бір ауыр, назаға толы сөздермен іштей аяусыз қарғап тұрғанын ешкім білген жоқ. Иә, ол әлі де осы қызды сағына ойлаумен талай таңды көзімен атырады, кейін балалы-шағалы болған кездің өзінде де осы бір жан жарасы ауық-ауық қайта сыздап, оның махаббатқа толы сорлы жүрегін ауыртады, Сары қыздың ып-ыстық еріндерінің балдай тәтті дәмі оны түн ұйқысынан әлі талай оятады…

Жігіттер баяу сырғыған жолаушылар пойызымен біраз жерге дейін қатар жүріп отырды. Қыздың аты – қыз емес пе, қанша мықты болғанымен, соңғы сәтте Сары қыз сыр берейін деді. Туған ауылындай бауыр басып қалған әсем астана мен сүйікті институтына, ондағы азды-көпті достарына табан астынан қош айтып, алдынан не күтіп тұрғаны беймәлім бір қиырға, жаңа өмірге аттанып жүре беру жұрт ойлағандай Майраға да оңай соқпағаны көрінді. Ол терезеге сүйеніп, бос қалған тамбурда үнсіз ғана жылап тұрды.

Серік АСЫЛБЕКҰЛЫ
qazaqadebieti.kz. сайтынан алынды.

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau.offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

КОМИТЕТ ГОСДОХОДОВ

БУДЕТ ПРОВОДИТЬ ВАЛЮТНЫЙ КОНТРОЛЬ В РК

С 1 ЯНВАРЯ 2024 ГОДА КОМИТЕТ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ДОХОДОВ МИНИСТЕРСТВА ФИНАНСОВ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН СТАЛ ОДНИМ ИЗ ОРГАНОВ ВАЛЮТНОГО КОНТРОЛЯ, ПЕРЕДАЕТ АГЕНТСТВО KAZINFORM СО ССЫЛКОЙ НА ПРЕСС-СЛУЖБУ КОМИТЕТА ГОСУДАРСТВЕННЫХ ДОХОДОВ МФ РК.

В 2024 году планируется провести подготовительные работы по разработке информационной системы Комитета государственных доходов по валютному контролю. Ведется соответствующая работа по автоматизации процессов, также прорабатывается вопрос дальнейшей интеграции в ИС Комитета государственных доходов.

В соответствии с Законом РК «О валютном регулировании и валютном контроле» на КГД МФ РК возложена функция по мониторингу и контролю репатриации национальной и (или) иностранной валюты, отработке информации по предполагаемым нарушениям, осуществлению документальных проверок и иных форм валютного контроля, практике привлечения к ответственности за нарушения требования по репатриации национальной и (или) иностранной валюты, а также сроков предоставления информации и подтверждающих документов по валютным делам, в том числе передача в правоохранительные органы.

Комитетом приняты меры, направленные на репатриацию (возврат) валюты, борьбы с нарушениями валютного законодательства и содействия возврату незаконно выведенного капитала.

Получен доступ к информационным системам Национального банка Республики Казахстан для осуществления мониторинга экспортно-импортных операций. Разработаны инструкции по бизнес процессам, рассмотрены материалы по нарушениям валютного законодательства.

В 2024 году планируется провести подготовительные работы по разработке информационной системы Комитета государственных доходов по валютному контролю, в связи с этим внесены изменения в следующие законодательные акты:

— Закон Республики Казахстан «О валютном регулировании и валютном контроле» в части наделения КГД МФ РК функциями валютного контроля и его компетенциями, в том числе по осуществлению проверок;

— Кодекс Республики Казахстан об административных правонарушениях в части передачи функции по привлечению лиц за нарушение валютного законодательства в части репатриации валютной выручки;

— Закон РК «О Национальном банке Республики Казахстан» в части наделения КГД МФ РК функцией по осуществлению валютного контроля;

— Предпринимательский кодекс в части нераспространения процедуры анализа регуляторного воздействия на проекты нормативных правовых актов КГД по вопросам валютного регулирования.

— утверждены совместные Правила осуществления экспортно-импортного валютного контроля в Республике Казахстан с Национальным банком Республики Казахстан;

— внесены изменения и дополнения в постановление Правительства Республики Казахстан от 24 апреля 2008 года № 387 «О некоторых вопросах Министерства финансов Республики Казахстан» в части наделения функциями осуществления мониторинга репатриации валюты по экспортно-импортным операциям.

— в настоящее время в Мажилисе Парламента Республики Казахстан находятся поправки по внесению изменений и дополнений в КОАП в статьи 244, 244−1 и 251 «Нарушение порядка получения учетного номера», «Непредставление или представление с нарушением установленного срока информации и (или) документов» и «Невыполнение требования репатриации национальной и (или) иностранной валюты».

СОВЕТЫ ЮРИСТА

ИСПОЛНИТЕЛЬНАЯ НАДПИСЬ НОТАРИУСА

В Закон Республики Казахстан «О нотариате» внесены изменения, которые наделили нотариуса правом совершения двух новых действий, одним из которых является совершение исполнительных надписей.

Исполнительная надпись представляет собой распоряжение нотариуса о взыскании с должника причитающейся взыскателю денежной суммы или истребования движимого имущества.

Для взыскания денег или истребования иного движимого имущества от должника нотариус совершает исполнительную надпись на документе, устанавливающем задолженность, или выдает соответствующее постановление.

Обязательным условием для совершения исполнительной надписи на документе, устанавливающем задолженность, является бесспорность права кредитора взыскать причитающееся с должника обязательства. Иными словами, нужны документы, подтверждающие принятие должником определенных благ и неисполнением им встречных обязанностей.

В соответствии с главой 14-1 ст. 92-1 Закона Республики Казахстан «О нотариате» нотариусы совершают исполнительную надпись при соблюдении следующих условий:

1. если представленные документы подтверждают бесспорность задолженности или иной ответственности должника перед взыскателем;

2. если со дня возникновения права на иск (заявление) прошло не более трех лет.

3. если для требования, по которому выдается исполнительная надпись, законодательством Республики Казахстан установлен иной срок давности, исполнительная надпись выдается в пределах этого срока.

Перечень требований, по которым взыскание задолженности производится в бесспорном порядке на основании исполнительных надписей, установлен статьей 92-1 Закона Республики Казахстан «О нотариате»:

1) об исполнении обязательства, основанного на нотариально удостоверенной сделке;

2) об исполнении обязательства, основанного на письменной сделке, срок исполнения которой наступил и неисполнение обязательства признается должником, в том числе в ответе на претензию, направленную взыскателю в порядке досудебного урегулирования спора;

3) об исполнении обязательства, основанного на протесте векселя в неплатеже, неакцепте и недатировании акцепта, совершенном нотариусом;

4) об истребовании предмета лизинга в соответствии с договором лизинга или законами Республики Казахстан;

5) об обращении взыскания на предмет залога по истечении срока возврата кредита, предъявленного ломбардом к должнику-залогодателю;

6) о взыскании задолженности с собственников помещений (квартир), уклоняющихся от участия в обязательных расходах на содержание общего имущества объекта кондоминиума, утвержденных Законом Республики Казахстан «О жилищных отношениях», за исключением требований о взыскании дополнительных расходов;

7) о взыскании задолженности на основании публичных договоров за фактически потребленные услуги (электро-, газо-, тепло-, водоснабжение и другие), а также иных договоров за услуги согласно установленным тарифам, срок оплаты по которым наступил;

8) о взыскании арендных платежей ввиду их неуплаты в сроки, установленные договором аренды;

9) о взыскании начисленных, но не выплаченных работнику заработной платы и иных платежей.

В соответствии с пунктом 221 Правил совершения нотариальных действий нотариусами заявление взыскатель вправе подать любому нотариусу независимо от места нахождения взыскателя и должника и места исполнения по надписи. Заявление должно содержать фамилию, имя, отчество (при его наличии) взыскателя и должника, их ИИН и место жительства. Если взыскатель и/или должник являются юридическим лицом, в заявлении указывается полное наименование юридического лица, его БИН, адрес местонахождения, банковские реквизиты, а также подтверждается полномочие первого руководителя или его представителя на подписание и подачу заявления.

В заявлении взыскатель также указывает сведения об отсутствии на момент обращения за совершением исполнительной надписи судебного спора с должником об исполнении обязательств и о непогашении задолженности. Подлинность подписи на заявлении физического лица нотариально свидетельствуется. Заявление, представляемое от имени юридического лица, подписывается первым руководителем и главным бухгалтером (при его наличии), скрепляется печатью юридического лица.

Должник вправе в течение десяти рабочих дней со дня получения копии исполнительной надписи или соответствующего постановления направить нотариусу, совершившему исполнительную надпись или вынесшему соответствующее постановление, возражения против заявленного требования в письменном виде с уведомлением.

Возражение должника должно содержать причины несогласия с заявленным требованием.

В соответствии со статьей 92-5 Закона РК «О нотариате» исполнительная надпись может быть предъявлена к принудительному исполнению в течение трех лет со дня ее совершения, если законодательством не установлены иные сроки. Восстановление пропущенного срока для предъявления исполнительной надписи производится в соответствии с гражданским процессуальным кодексом Республики Казахстан.

Исполнительная надпись имеет силу исполнительного документа, и взыскание по ней производится в соответствии с требованиями законодательства об исполнительном производстве.

Преимущество данного способа взыскания задолженности является:

- экономия денежных средств.;
- кратчайшие сроки совершения нотариального действия, по сравнению с рассмотрением дела в суде.

Таким образом, исполнительная надпись нотариуса, как новый вид нотариального действия, упрощает порядок действий, направленных на защиту прав и законных интересов граждан и юридических лиц.

Елена КИМ,
нотариус
нотариального округа
области Жетісу.

Бейсенбі - Четверг, 8 ақпан

ҚАЗАҚСТАН

06.05, 03.40 «Шаңырақ»
06.30, 10.00, 13.00, 15.00, 20.00, 00.10 «Ақпарат»
07.00 «Таңшолпан»
10.10, 18.00 Т/х «Қилы күндер»
12.20, 13.10, 21.25 Т/х «Ауыл мұғалімі-2»
13.30, 02.45 «Өмір көркем»
14.35 «Ауылдастар»
15.15 «Бірегей»
16.05 Т/х «Жат бауыр»
20.30, 00.40 «Ашық алаң»
22.15 Т/х «Бауырлар»
23.10 «1001 түн»
01.35 «Сана»

ХАБАР

05.00 Т/х «Өз үйім»
07.00 «Оян»
10.00 «Школа»
10.25 «Культурный контекст»
11.00 Мультсериал
12.00, 20.00 Т/х«Алданған үміт»
14.00, 21.45 Сериал «Қарасу»
15.00 «Бәсеке-2»
16.00, 23.30 Сериал «За витриной»
18.00 Новости
18.20 Итоги
19.00 Жаңалықтар
19.20 Ток шоу «Талқы»
22.30 «Хабарлайк»

АСТАНА

06.00 «Қош келдіңіз!»
06.50 Т/х «Ене»
07.20 М/с «Маша и медведь»
09.00,21.00 «Осман-4»
10.00, 22.45 Т/х «Ана бақыты»
11.00 Т/х «Кеш келген махаббат»
12.20, 23.45 Т/х «Кэ Бэк»
13.50, 02.00 Т/х «Өткінші жаңбыр»
16.30 Сериал «Непридуманная жизнь»
15.40 Сериал «Осколки»
20.00 «Астана таймс»
21.55 Т/х «Лакшми»
01.00 Сериал «Склифософский»

ЕВРАЗИЯ

06.00 «Тамаша сити»
07.00, 03.30 «Паутина»
08.00 «Қайырлы таң, Қазақстан!»
09.00 «Доброе утро, Казахстан!»
10.15 «Жить здорово»
11.10 «Давай поженимся»
12.00 Детектив «Господа офицеры»
14.00, 01.45 Новости
14.15, 02.00 Жаңалықтар
14.30 QOSLIKE
18.30, 03.00 Басты жаңалықтар
19.00, 02.15 «KOREMIZ»
20.00 Главные новости
20.35 Сериал «Розыск-2»
00.00 «Контейнер»

КТК

07.05, 19.30,04.00 Кешкі жаңалықтар
07.30 Т/х «Жан жылуы»
08.00, 02.50Т/х «Бақытты аңсағандар»
09.30, 21.00 Вечерние новости
10.10, 01.20 «Было дело»
11.10, 23.30 «Команда»
13.00, 21.40 «Маруся»
15.00 Мелодрама «Қыл үстіндегі тағдыр»
20.00, 02.05 «Астарлы ақиқат»

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
09.00 Жаңалықтар (Алматы облысы)
09.30 Жаңалықтар (Жетісу облысы)
10.00 Новости (Алматы облысы)
10.30 Новости (Жетісу облысы)
11.00 «Әсем әуен»
12.00 «Бүгін»
12.30 «Ой-сарап»
13.00 «Мақсатына жеткендер»
13.30 «Шаңырақ»/тікелей эфир
14.20 «Әсем әуен»
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
15.20 «Әсем әуен»
16.00 Новости/прямой эфир
16.20 «Олжа»
17.00 «Әсем әуен»
18.00 «Сегодня» /тікелей эфир
18.30 «Ой-сарап»
19.00 «Менің арманым»
19.30 «Ел қамы»
20.00 Қорытынды жаңалықтар (Алматы облысы)
20.30 Қорытынды жаңалықтар (Жетісу облысы)
21.00 Итоговые новости (Алматинская область)
21.30 Итоговые новости (Область Жетысу)
22.00 «Әсем әуен»

31 КАНАЛ

06.00, 03.30 Әзіл студио
07.20, 20.00 Информбюро
08.00, 22.40 Т/х«Чукур»
09.00, 01.40 «Тайм вайн»
09.30,02.20 «Тік Ток» шоу
10.00 Т/х«Пиноккио»
11.20, 12.10 Мультсериал
13.10 Кино «Пиксели»
15.30 Кино «Люди в черном»
17.30 Кино «Вратарь галактики»
21.00 Кино«Люди в черном-2»
23.40 «31 әзіл»
03.00, 04.30 Ватсап
03.50 «1001 әзіл»
04.00 Bala Battlle
05.00 Ризамын

7 КАНАЛ

06.00, 05.00 «Қуырдақ»
07.00, 01.10 Т/х «Ұлы дала жанұясы»
07.30 «Айна онлайн»
08.30, 02.00 «Бастық боламын»
09.20 Сериал «Эксперт»
11.20, 19.40 Сериал «Кто ты?»
13.30 «Тойхана»
14.00 «О, махаббат!»
15.00 «Әзіл тайм»
16.00, 22.50 «Жаңа қоныс»
17.10 Т/х «Восс әйел»
17.40 Сериал «Солнечный ноябрь»
21.40 Сериал «Шторм»
00.00 «Жалдамалы әйелдер»
02.40 «Япырай»
03.30 «Жеңіп көр»

Жұма - Пятница, 9 ақпан

ҚАЗАҚСТАН

06.05, 02.55 «Шаңырақ»
06.30, 10.00, 13.00, 15.00, 20.00, 00.35 АҚПАРАТ
07.00 «TANSHOLPAN». Таңғы ақпаратты-сазды бағдарлама.
10.10, 18.00 Т/х «ҚИЛЫ КҮНДЕР»
12.20, 21.25 Т/х «АУЫЛ МҰҒАЛІМІ-2»
13.10 «Ауыл мұғалімі-2».
13.30 «ӨМІР КӨРКЕМ». Тікелей эфир
14.35 «Ауылдастар»
15.15 «БІРЕГЕЙ»
16.05 Телехикая «ЖАТ БАУЫР»
20.30 «ASHYQ ALAN». Қоғамдық-саяси ток-шоу. Тікелей эфир
22.15 Телехикая «БАУЫРЛАР»
23.10 «Жарқын жүздесу»
00.00 «Парасат майданы»
01.05 «Ashyq alan». Қоғамдық-саяси ток-шоу
02.00 «Өмір көркем»
03.20 «Бірегей»
04.05 «Ғылым адамы»

ХАБАР

05.00 Телехикая «ӨЗ ҮЙІМ»
07.00 Тікелей эфирде «Оян!»
10.00 «Мәртебелі өнер»
12.00,20.00 Т/х «Алданған үміт»
14.00, 21.45 Телехикая «ҚАРАСУ»
15.00 Телехикая «БӘСЕКЕ-2»
16.00 Сериялар «За витриной»
18.00 Новости
18.20 «Итоги» ток-шоу
19.00 Жаңалықтар
19.20 Ток-шоу «Талқы»
22.30 Мегахит. «Выбор»

АСТАНА

06.00 «Қош келдіңіз»
06.50 «ЕНЕ» үнді телехикаясы
07.20 М/ф «Машаи медведь»
09.00, 21.00 Т/х «ОСМАН-4»
10.00, 21.55 Т/х «АНА БАҚЫТЫ»
11.00 «КЕШ КЕЛГЕН МАХАББАТ» үнді телехикаясы
12.10 «Эксперимент»
12.20, 23.45 Т/х «КЭ БЭК»
13.50, 02.00 «Өткінші жаңбыр» т/х
15.00 «Шаншар»
17.00 Х/ф «Самоотверженная любовь»
20.00 «Астана таймс»
01.00 Сериал «Склифосовский»

Евразия

06.00 «ТАМАДА BATTLE»

ЕВРАЗИЯ

ҚАЗАҚСТАН!»
09.00 «Доброе утро,КАЗАХСТАН!»
10.15 «Жить здорово»
11.10 «Давай поженимся!»
12.00 Т/с «Господа офицеры»
14.00 «Новости»
14.15 «ЖАҢАЛЫҚТАР»
14.30 «QOSLIKE» бағдарламасы
18.30 «БАСТЫ ЖАҢАЛЫҚТАР»
19.00 «KOREMIZ» бағдарламасы
20.00 «Главные новости»
20.30 «Парламент ONLINE»
20.50 «Поле чудес»
22.00 Сериал «Синдром жертвы»
01.25 «Новости»
01.40 «ЖАҢАЛЫҚТАР»
01.50 «KOREMIZ» бағдарламасы
02.35 «БАСТЫ ЖАҢАЛЫҚТАР»
03.00 «П@YTINA» бағдарламасы
03.40 «ТАМАДА BATTLE»

КТК

07.05 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР
07.30 «ЖАН ЖЫЛУЫ», т/х
08.00 Т/х «Бақытты аңсағандар»,
09.30 «Вечерние новости»
10.10 «Было дело»
11.10 «Команда» детектив
13.00 «Маруся», мелодрама
15.00 «Қыл үстіндегі тағдыр»,
өзбек телехикаясы.
19.30 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР
20.00 «ДАУ-ДАМАЙСЫЗ».
20.30 «KTKweb».
21.00 «Вечерние новости»
21.40 «Напарники»
01.00 «Было дело»
01.45 «ДАУ-ДАМАЙСЫЗ» (қайталау)
02.10 «KTKweb» (қайталау)
02.30 «БАҚЫТТЫ АҢСАҒАНДАР», өзбек телехикаясы (қайталау)
03.40 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР
04.10 «КТК» қоржынынан ойын-сауық бағдарламасы

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
09.00 Жаңалықтар (Алматы облысы)
09.30 Жаңалықтар (Жетісу облысы)
10.00 Новости (Алматы облысы)
10.30 Новости (Жетісу облысы)
11.00 «Әсем әуен»
12.00 «Сегодня»
12.30 «Ой-сарап»
13.00 «Менің арманым»
13.30 «Әсем әуен»
14.30 «Ел қамы»
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
15.20 «Әсем әуен»
16.00 Новости/прямой эфир
16.20 «Ел іші - өнер кеніші»
17.00 «Шашу»
17.50 «Жетісу жауһарлары»
18.00 «Иман нұры»
18.30 «Ой-сарап»
19.00 «Экономтime»
19.30 «Ел мен жер»
20.00 Қорытынды жаңалықтар (Алматы облысы)
20.30 Қорытынды жаңалықтар (Жетісу облысы)
21.00 Итоговые новости (Алматинская область)
21.30 Итоговые новости (Область Жетысу)
22.00 «Әсем әуен»

31 КАНАЛ

06.00 Әзіл студио
07.20 Информбюро (повтор)
08.00 Т/х «ЧУКУР»
09.00 Time Vine
09.30 TikTok show
10.00 Т/х «Пиноккио»
11.20 «Машаи медведь »
12.20 «Команда «Мстители»
13.20 КИНО «Вратарь галактики»
16.00 КИНО «Люди в чёрном-2»
18.00 Х/ф «Нью-йоркское такси»
20.00 Информбюро
21.00 КИНО «Люди в чёрном-3»
23.00 «ЧУКУР» түрік телехикаясы
00.00 КИНО. Меган Фокс «В западне»
00.00 «31 езіл»
01.40 Time Vine
02.20 TikTok show
03.00 What 's up?
03.30 Әзіл студио
03.50 1001 Әзіл
04.00 BALA BATLLE
04.30 What 's up?
05.00 Ризамын

7 КАНАЛ

06.00, 05.00 «Қуырдақ»
07.00, 01.00 Телехикая «ҰЛЫ ДАЛА ЖАНҰЯСЫ»
07.30, 22.00 «Айнаонлайн»
08.30, 02.00 Т/х «БАСТЫҚ БОЛАМЫН»
09.20, 17.40 «Солнечный ноябрь»
11.20 Сериал «Кто ты?»
13.30 Телехикая «ТОЙХАНА»
14.00 Телехикая «О, МАХАББАТ!»
15.00 Әзіл Time
16.00,22.50 Т/х «ЖАҢА ҚОНЫС»
17.10 Телехикая «BOSS ӘЙЕЛ»
19.40 Х/ф «РЭД-2»
00.00 Т/х «ЖАЛДАМАЛЫ ӘЙЕЛДЕР»
02.40 «Япырай»
03.30 «Жеңіп көр»

Сенбі - Суббота, 10 ақпан

ҚАЗАҚСТАН

06.05 «Ауылдастар»
06.30, 17.00 АҚПАРАТ
07.00 «Күй-керуен»
07.30 «ШАҢЫРАҚ»
08.00 «Тоқты мен серке».
09.00 «ТЕЛЕДӘРІГЕР». Тікелей эфир
10.00, 18.00 Т/х«ҚИЛЫ КҮНДЕР»
12.00 «Егіз лебіз»
14.00 М/ф «Алға»
15.30 «Әндер мен жылдар»
17.20 «Әндер мен жылдар»
20.00 ТҰСАУКЕСЕРІ «ЕГІЗ ЛЕБІЗ». Музыкалық, ойын-сауықтық шоу
21.45 «Жарқын жүздесу»
22.15 Телехикая «БАУЫРЛАР»
23.10 «ЖАРҚЫН ЖҮЗДЕСУ»
01.00 Т/х «АУЫЛ МҰҒАЛІМІ-2»
03.10 «Теледәрігер»

ХАБАР

05.00 «Кім мықты-2»
06.00 Телехикая «ҮКІМ»
09.00 Д/ф «Тағзым»
09.30 «Қазына»
10.00 Мегахит. «Выбор»
12.00 «Каспер: Легенда возвращается»
13.25 «Турбозавры»
14.00 «Дүлдүлдер дүбірі»
14.30 «Қызық times»
16.00 Телехикая «КЕЛІНЖАН-3»
19.00 «Cover show» Мейрамбек Бесбаевпен
21.00 Ақпарат арнасы «7 күн»
21.40 Х/ф «Меня зовут Кхан»
00.00 «Әсем әндер»

АСТАНА

06.00 «Қош келдіңіз»
06.50 «ЕНЕ» үнді телехикаясы
07.20 Мультфильм «Машаи медведь»
09.00, 21.00 Т/х «ОСМАН-4»
10.00, 21.55 Т/х «АНА БАҚЫТЫ»
12.00 «Алдараспан»
14.10 «Шаншар»
15.50 Х/ф «I GO TO SCHOOL»
18.00 «ЗУ-ЗУ КҮЛПӘШ»
20.00 «SarapTimes» апталық-сараптамалық
23.45 Худ. фильм «Осторожно,Корова»
02.10 «Жұлдызбысың?»

ЕВРАЗИЯ

06.00 «ТАМАДА BATTLE» бағдарламасы
08.25 «П@утина» бағдарламасы
09.15Сериал «Клиника»
11.00 Т/с«Оборванная мелодия»
14.55 «Лучше всех!»
16.50 Х/ф «Полное превращение»
18.30 «АЙНА»
19.00 «X FACTOR»
20.50 «Второй шанс»
23.00 «X FACTOR»
23.40 «Второй шанс»
01.25 «ЭКСКЛЮЗИВ»Дмитрий Борисовпен
02.10 «АЙНА»
02.40 «П@утина»
03.25 «ТАМАДА BATTLE»

КТК

07.05 «КТК» ҚОРЖЫНЫНАН»,
07.30 «ҮЛКЕН ҮЙ», телехикая
08.40 «КТК-да ҚАБАТОВ»
09.30 «KTKweb» (қайталау)
10.00 Вечерние новости
10.40 «Следствием установлено»
11.20 «Напарники», мелодрама
15.00 “ӨТКЕН КҮНДЕР».
17.00 «КЕЛ, ШЫРҚАЙЫҚ!»
18.00 «ШАНШАР»
21.00 «Неотправленное письмо», мелодрама
01.20 «Джохан»
02.50 “ӨТКЕН КҮНДЕР», өзбек телехикаясы (қайталау)
04.10 «КТК-да ҚАБАТОВ» (қайталау)

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық»
09.00 Жаңалықтар (Алматы облысы)
09.30 Жаңалықтар (Жетісу облысы)
10.00 Новости (Алматы облысы)
10.30 Новости (Жетісу облысы)
11.00 «Әсем әуен»
12.00 «Иман нұры»
12.30 «Ой-сарап»
13.00 «Экономтime»
13.30 «Шашу»
14.15 «Жетісу жауһарлары»
14.30 «Ел мен жер»
15.00 «Шаңырақ»
15.50 «Әсем әуен»
17.00 «Шашу»
17.50 «Жетісу жауһарлары»
18.00 «Жас тілші»
18.30 «Өмірлік бағдар»
19.00 «Ұлт ұяты»
19.45 «Әсем әуен»
20.00 «Олжа»
20.30 Апта /қаз/
21.30 Апта /рус/
22.20 «Әсем әуен»

31 КАНАЛ

06.00 Әзіл студио
07.00 BalaFunny
07.30 «Маша и медведь»
08.00 «Күліп ALL»
08.30 TikTokшоу
09.00 Time Vine
09.30 «Алдараспан»
12.00 КИНО «Нью-йоркское такси»
14.00 КИНО «Хотя бы в кино»
16.20 М/ф «Книга жизни»
18.20 КИНО «Кролик питер-2»
20.10 КИНО «Жизнь пи»
23.40 КИНО «Люди в чёрном-3»
00.40 «Біздің шоу»
02.30 «31 езіл»
03.00 What's up?
03.40 Әзіл студио
04.00 1001 Әзіл
04.10 BALA BATTLE
04.30 What's up?
05.00 Ризамын

7 КАНАЛ

06.00, 05.00 «Қуырдақ»
07.10 Телехикая «ТОЙХАНА»
09.50 «Измайловский парк»
12.00 «Пояс ориона»
16.00 «Жұлдызды шаңырақта»
16.40, 01.40 «Айнаонлайн»
17.10 «День святого валентина»
21.30 «Наказание без преступления»
02.10 «Келесі кім?»
03.00 «Жеңіп көр»
04.30 «Япырай»

Жексенбі - Воскресенье, 11 ақпан

ҚАЗАҚСТАН

06.05 «Ауылдастар»
06.30,03.35 «Шаңырақ»
07.00 «Күміс көмей»
07.45 Д/ф «Дәуір даналары».
08.35 «AQSAYYT»
09.00 М/ф «Пингвин оқиғалары».
10.00, 18.00 Т/х «ҚИЛЫ КҮНДЕР»
12.00 «Егіз лебіз». Музыкалық, ойын-сауықтық шоу
13.50 «Алға»
16.30 «ІНЖУ-МАРЖАН»
17.40 «ОТАНДЫҚ BREND»
20.00 «АПТА». Сараптамалық бағдарлама. Тікелей эфир
20.50 «АҚОРДА»
21.00 «Ән дәурен» концерт
22.15 Телехикая «БАУЫРЛАР»
23.10 К/ф «Балуан-Шолақ».
01.05 Телехикая «АУЫЛ МҰҒАЛІМІ-2»
02.35 «Апта».
03.25 «Ақорда»

ХАБАР

05.00 «Кім мықты 2»
07.00 Телехикая «ҮКІМ»
10.00 Худ.фильм «Меня зовут Кхан»
12.00 «Банда котиков» мультфильм
13.15 «Турбозавры»
14.00 «Cover show» Мейрамбек Бесбаевпен
16.00 Телехикая «КЕЛІНЖАН-3»
18.15 «Алғашқы»
19.30 «Қызық times»
21.00 «7 күн»
21.40 «Отдел журналистских расследований»
22.10 Мегахит. «Замуж на 2 дня»
00.10 «Әке бақыты»

АСТАНА

06.00 «Қош келдіңіз»
06.50 «ЕНЕ» үнді телехикаясы
07.20 Мультфильм «Машаи медведь»
09.00, 21.00 «ОСМАН-4» түрік телехикаясы
10.00, 21.55 Т/х «АНА БАҚЫТЫ»
12.00 «Шымкент-шоу»
14.40 «ЗУ-ЗУ КҮЛПӘШ» телехикаясы
16.50 Х/ф «Осторожно,корова»
19.10 Х/ф «Квартиранты»
23.45 «Жұлдызды жекпе-жек»
01.30Х/ф «Самоотверженная любовь»

ЕВРАЗИЯ

06.00 «ТАМАДА BATTLE»
08.00 «Воскресные беседы»
08.10 «П@утина»
09.00 Т/х «БЕЙКҮНӘ»
10.00 «QAЙМАҚ»
10.35 Сериал «Немая»
14.20 «XFACTOR»
16.45 «ӘГУГАЙ»
18.00 Х/ф «Мужская интуиция»
20.00 «АНАЛТИКА»
20.45 «Любовь с закрытими глазами»
00.25«КВН»
02.35 «ӘГУГАЙ»
03.35 «П@утина»

КТК

07.05 «МАХАББАТ ӘЛЕМІ»
09.30 «ЮМОРИНА»
10.30 Х/ф «Неотправленное письмо»,
15.00 Т/х «Өткен күндер».
17.00 «Соғады жүрек»
20.00 «КЕЛ, ШЫРҚАЙЫҚ!», музыкалық халықтық-шоу.
21.00 «ӘНІМ СЕН ЕДІҢ»
22.00 Портрет недели» с Артуром Платоновым
23.00 Х/ф «Сыграй моего мужа»
01.00 «ЮМОРИН», шоу-бағдарлама (қайталау)
02.30 Т/х «ӨТКЕН КҮНДЕР»
03.30 «СОҒАДЫ ЖҮРЕК», ән шашу

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен»
09.00 Апта /қаз/
10.00 Апта /рус/
11.00 «Әсем әуен»
12.00 «Жас тілші»
12.30 «Өмірлік бағдар»
13.00 «Ұлт ұяты»
13.40 «Шашу»
14.30 «Әсем әуен»
15.00 «Шаңырақ»
15.50 «Әсем әуен»
16.20 «Мақсатына жеткендер»
17.00 «Әсем әуен»
18.00 «Единый народ»
18.30 «Әсем әуен»
19.00 «Өзекжарды»
19.30 «Арнайы репортаж»
20.00 «Сапарлайық»
20.30 «Ділмар»
21.10 К/ф «Шымкентский вариант»
21.30 «Ел іші - өнер кеніші»
22.00 «Шіркін-ай»
22.45 «Әсем әуен»

31 КАНАЛ

06.00 Әзіл студио
07.00 BalaFunny
07.30 «Маша и медведь»
08.30 «Күліп ALL»
09.00 TikTok шоу
09.30 Time Vine
10.00 «ТелеБинго» тікелей эфир
10.25 КИНО «Хотя бы в кино»
12.45 М/ф «Книга жизни»
14.45 КИНО «Кролик питер-2»
16.45 КИНО. «Жизнь пи»
19.25 КИНО «Штурм белого дома»
22.05 КИНО. «Люди в черном. Интернэшнл»
00.25 «Qazaq Stand Up»
01.30 Time Vine
02.00 TikTok шоу
02.30 «31 езіл»
04.00 1001 Әзіл
04.10 Ризамын
04.30 BalaFunny
05.00What's up?
05.20 Әзіл студио

7 КАНАЛ

06.00, 05.00 «Қуырдақ»
06.30,01.00 «Ән салшы Роза!»
08.50 «Юморина»
11.50 «Наказание без преступления»
16.00 «Қызықты weekend»
17.00, 03.20 Концерт «Шаншар 60+60»
18.50 Сериал«Февральская сирень»
22.40 Х/ф «РЭД-2»
04.40 «Япырай»

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau.offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

ОҚУШЫ ОЙЫ

«Өткенімізді ұмытсақ, болашақ бізді кешірмейді» деген ұлы даналық сөз бар емес пе? Осы даналықтың әрдайым жадымызда сақталғанын қалаймын.

ӨТКЕНДІ ҰМЫТПАУ – ҰРПАҚҚА ПАРЫЗ

Тәуелсіздік – ұлттың, тілдің, дәстүрдің, салт-сананың мызғымас тірегі, күші, алтын діңгегі, халықтың бақ жұлдызы. Тәуелсіздік – арман. Жер бетінде қанша ұлт болса, сонша арман бар. Сол арманға біздің қазақ халқы талай тарихты артқа тастап жетті. Біздің барлық жақсылығымыз да, жетістігіміз де дамуымыз да «Тәуелсіздік» деген бір қасиетті ұғымнан алады. Жыл өткен сайын біздің мемлекетіміздің керегесі көріктеніп, шаңырағы биіктеп келеді. Тәуелсіз мемлекет болғанға дейінгі әлемге аты беймәлім болған Қазақ елін қазір, шүкіршілік, дүниежүзілік қоғамдастық танып, мойындап, біздің сөзіміз, ісіміз, дауысымызбен санасып отыр. Қазақстанның жаңа мазмұн, жаңа келбет алып, дамыған елдермен бәсекелестік, әріптестік дәрежеге жетуіміз тұңғыш Президентіміз Н.Назарбаевтың қажырлы еңбегімен, тынбай ізденгіштігімен, көреген көшбасшылық қасиетімен байланысты. Қазіргі Жаңа Қазақстанды құруда президентіміз Қасым-Жомарт Тоқаев «Әділетті Қазақтан: бәріміз және әрқайсымыз үшін. Қазір және әрдайым» деп арнайы бағдарламасын ұсынуы болашақ Қазақстан үшін деп білемін.

Қазақстан жас ұрпаққа сенім артқан болашағы жарқын, мүмкіндігі мол мемлекет. Қоғамның әр кезеңінде жас ұрпақтың тууы, ұрпақ толқынымен бірге, өсуі, қайталануы табиғи құбылыс. Өскелең ұрпақтың дүниетаным, ой-өресінде қоғамдық құбылыстар, әртүрлі оқиғалар, жекелеген тұлғалардың өзіндік орны болары да анық. Міне, сол есімі халық арасына тараған тұлғаларға қарап, патриоттық тәрбие мен еңбекке баулудың нәтижесінде өскелең ұрпақтың, жастардың асқақ арманы алға жетелегені де рас еді. «Тарихын білмеген ұлттың болашағы да бұлыңғыр болуы мүмкін» деген салмақты ой әр қазаққа, әрбір жасқа айтылғандай. Сондықтан, еліміздің ертеңі деген жастары ойлануы керек емес, қозғалуы тиіс. Осы мен кіммін деп сілкінуі керек. Бүгінгі және келер ұрпақ соның құндылығын қадірлей білуге міндеттіміз.

Аяжан БАҚЫТ,
Талдықорған қаласы «UBT school» жекеменшік мектебінің 11-сынып оқушысы.

МАМАН МІНБЕРІ

ЗИЯТКЕРЛІК МЕНШІК ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МАҢЫЗДЫ САЛА

Қазіргі уақытта еліміздегі заң талаптарына сай тауар шығарылған жердің атаулары мен географиялық нұсқамаларды біріктіре қорғаудың екі жолы қарастырылған. Елімізде географиялық нұсқамаларды құқықтық қорғау 2022 жылдан бастап жүзеге асып келеді.

Жалпы географиялық нұсқама дегеніміз не? Соған тоқтала кетсек, белгілі бір географиялық шығу тегіне байланысты және осыған байланысты ерекшеліктері немесе айрықша беделі бар өнімдерде қолданылатын белгі және географиялық нұсқама болу үшін нұсқама белгілі бір жерден (географиялық аймақтан) өндірілгенін растау керек. Мысалы, Жетісу аймағында «Қоғалы картобы», «Текелі балы», «Көксу қанты» сияқты өнімнің 2К шығарылған жерінің ерекше қасиеттерімен тікелей байланысты болуы қажет. Яғни, теңіз деңгейінен 900-1200м биіктіктегі Жоңғар Алатау беткейінде немесе ыстық ауа массаларымен бапталып өсетін Алакөл жағасында дегендей ерекшеліктері болса, өте жақсы болады. Табиғи жағдайлар ауа топырақ және климаттық жағдайлары өнімнің дәміне, құрылымына бірегей қасиеттер қалыптасуына әсер етеді. Бұл ерекшеліктер өнімнің брендке айналуына кепілдік беретіні сөзсіз.

Әлем елдерінде географиялық нұсқама түріндегі тауарлар мен өнімдердің географиялық атаумен шығуы туралы ақпарат олардың сапасы және ерекшелігімен мен танымалдығының кепілі болып табылады. Бұл дегеніміз өнімді өндіруші елдің беделін нығайтып, туризмді дамытуға жол ашатыны сөзсіз. Өнімді сатып алушылар ел экономикасының дамуына да өзіндік үлес қосады. Елімізде 62 географиялық нұсқама заңмен қорғалады. Оның ішінде: 57 тауар шығарылған жердің атаулары (37-сі шетелдік) – минералды су, шарап, сыра және спирттік өнімдер, сүт өнімдері, балмұздақ, ірімшік, емдік әсері бар балшық, көмір, бал және басқа да өнімдер. Оның ішінде: 5-і географиялық нұсқама (1 шетелдік) – Ча-ча өнімі, Алматы апорты, Түркістан шоколады, Түркістан балмұздағы, Қарағанды балмұздағы. Осы орайда атап өтетініміз өткен жылы тіркелген бренд Алматы апорты. Қазақстан Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев Алматы апортының бүкіл әлемге танымал ұлттық брендке айналуы мүмкін екендігін бірнеше жиында және өз жолдауында айтып өткен болатын. Атақты Алматы апорты өз хош иісімен әлемді таңғалдырған өнім, бүгінде өзінің заңдық мәртебесін алып қуантып отыр.

Бүгінгі күні мемлекет тарапынан зияткерлік меншік құқығы саласын дамытуға жоғары деңгейде көңіл бөлінуде. Жетісу облысы Әділет департаментінің зияткерлік меншік құқығы жөніндегі бөлімі облыс аумағындағы зияткерлік меншік құқығы саласы бойынша мемлекеттік қызметті жүзеге асыруда. Оның негізгі міндеттері: зияткерлік меншік құқықтарын қорғау саласында мемлекеттік саясатты іске асыру, зияткерлік меншік құқығын қорғау сұрақтары бойынша азаматтарға кеңес беру және ұйымдастыру, зияткерлік меншік саласында құқық бұзушылыққа қарсы тексеру іс-шараларын жүргізу, зияткерлік меншік саласын дамытуда БАҚ құралдарымен қарым қатынаста болу.

ҚР Әділет министрі Азамат Есқараев Жетісу өңірінің халқымен кездесуінде *«зияткерлік меншікті қорғау саласын дамыту қажет, осыған байланысты географиялық атауларды тауар таңбасы ретінде өндірілген өнімдерді брендке айналдыру жолдарын қарастырған дұрыс»* деді. Жыл сайын жаһандану үрдісіне нарықтық экономика заңдылығына сәйкес зияткерлік меншік құқығын сауда саласында бұзу фактілері жиі кездесуде. Өйткені, зияткерлік меншік объектілерінің ауқымы да заман талабына сай жылдан-жылға еселеп көбеюде. Сондықтан, сауда, ғылым, әдебиет және өнер туындыларын коммерциялық негізде пайдаланатын тұлғалардың құқықтық сана деңгейін көтеру – басты мақсаттардың бірі ретінде қала береді.

Сонымен, контрафактілі өнімге қарсы күрестің өзектілігі, азаматтардың құқықтары мен заңды мүдделерін сақтау, біздің мемлекетіміздің әлем елдерінің дамыған елдер қатарына кіру ниетіне тікелей байланысты. Зияткерлік меншік құқықтарын бұзудың барлық түрлері мен нысандарын анықтау және алдын алу, соның ішінде қоғамда контрафактілі өнімді тарату, заңсыз өнімді сатуға қарсы күрес бойынша өзекті мәселе күн тәртібінен түскен емес.

А. АЙНАҚҰЛОВ,
Текелі қалалық ауданаралық әділет басқарма басшысының м.а.

МЕДИЦИНА

АУРУХАНАІШІЛІК ИНФЕКЦИЯНЫҢ АЛДЫН АЛУ ӘДІСТЕРІ

Ауруханаішілік инфекция науқас ауруханаға түскен кезде немесе медициналық көмек алғаннан кейін клиникалық белгілері байқалатын ауру.

Ауруханаішілік инфекцияның полиэтиологиясы қоздырғыш көздері әртүрлі нозологиялық түрде механизмі, жолы және факторлары стационарда өзіндік спецификалық мәні бар. Сонымен қатар, қоздырғыштың жаппай таралғанын және тудыру мүмкіндігін, егер де аурухана бөлімдердің жоспарлы стационардағы санитарлық-гигиеналық жағдайы, процедуралық және диагностикалық кабинеттер дұрыс болмаса, ауа-тамшы арқылы (аэрозольды) берілу жолы маңызды орын алады. Стафилококк және стрептококк инфекцияларды таратады. Инфицирленген ауа, тұрмыстық-қатынас арқылы берілу жолы грамм теріс бактериялар тудырады. Олар микроорганизмдердің сулы ортада, сұйық дәрілік препаратта кездеседі.

Ауруханаішілік инфекцияның пайда болуы және таралуына әсер ететін себептер: ауруларда жоғары вирулентті госпитализациялық штамның қалыптасуы және олардың айналымы. Көбінесе госпитальды штамы стационарлық жағдайы науқастардың культурасының бөлінуі және кейбір антибиотиктер айқын резистенттілігімен сипатталады.

Ауруханаішілік жұқпалы ауруларды болдырмау үшін ең маңызды үш талап орындалуы тиіс: жұқпалы ауруларды сырттан келіп енбеуіне мүмкіншілік жасау; ауруханаішілік зақымдануын болдырмау; емдеу-профилактикалық мекемеден жұқпалы ауру қоздырғыштарын сыртқа тасымалдап шығармау.

Айнұр ИМАНҒАЛИ,
ШЖҚ «Талдықорған жоғары медициналық колледжі» МКҚ
Білімгер: МІ-511
Ғылыми жетекші:
Самал СЫМЖАНОВА

ДЕНІ САУ БАЛА КАБИНЕТІ ЖҰМЫСЫН ҰЙЫМДАСТЫРУ

Дені сау балалар кабинеті – балалар емханасының құрылымдық бөлімшелері, әдістемелік орталық.

Дені сау бала кабинеті балаға бастапқы медициналық-санитариялық көмек көрсететін денсаулық сақтау ұйымдарының құрылымдық бөлімшесі ретінде ұйымдастырылады. Мұнда медициналық қызметкерлермен қатар, балалардың ата-аналары немесе отбасында ерте шақтағы балаларға күтім көрсететін адамдар да білім алып, дағдылана алады.

Дені сау бала бөлмесінің негізгі міндеттері: 1) медицина қызметкерлерінің ерте жастағы балалар арасында алдын алу шараларын жүргізуге арналған білімдері мен дағдыларын үзбей жаңарту; 2) Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының ұсынымдарына сәйкес дені сау және ауру баланы күту, тамақтандыру, физикалық және әлеуметтік даму мәселелері жөнінде тақырыптық сабақтарды тұрақты түрде жүргізу; 3) медицина қызметкерлерін жүкті әйелдерді босанғанға дейінгі патронаж әдістемелеріне оқыту; 4) медицина қызметкерлерін ерте жастағы балаларды патронаж әдістемелеріне оқыту; 5) медицина қызметкерлерін жүкті әйелдердің, емізетін аналардың және ерте жастағы балалардың оңтайлы тамақтандыру ережелеріне оқыту (емізу, қосымша тамақтандыру, «белсенді және жауапты тамақтандыру»); 6) медицина қызметкерлерін микронутриенттік жетіспеушілік және мешел ауруларының алдын алу мәселелері бойынша оқыту; 7) медицина қызметкерлерін ауру баланы күту мәселелері, қауіпті белгілер айқындалған жағдайда ата-аналардың іс-әрекеттері ережелеріне, бала ауырған жағдайда тамақтандыру және сусынданыру тәртібі бойынша оқыту; 8) медицина қызметкерлерін ерте жастағы балалардың психоәлеуметтік дамуын бағалау және кеңес беру мәселелері бойынша оқыту;

9) медицина қызметкерлерін ерте жастағы балаларға массаж және гимнастика жүргізу әдістеріне оқыту; 10) медицина қызметкерлерін балаларды мектепке дейінгі мекемелер ұжымдарына қосылуына дайындау мәселелері бойынша оқыту; 11) медицина қызметкерлерін АИТВ позитивті балалар мен туберкулезбен ауратын аналарды бақылау мәселелері бойынша оқыту.

Аяулым ХАРАЛБЕККЫЗҚЫ,
ШЖҚ «Талдықорған жоғары медициналық колледжі» МКҚ
Білімгер: МІ-511.
Ғылыми жетекші:
Ғалия ҚАЛИЕВА

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau.offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

ЖАҢА КІТАП

«КҮЙ ШАҚЫРТҚЫ»

Ілияс Жансүгіров атындағы Мәдениет сарайында «Күй шақыртқы» атты кітаптың тұсауы кесіліп, қалың оқырманға жол тартты.

Жинақты құрастырған ҚР Мәдениет қайраткері, күйші Талғат Оразаев. Ол кітапқа Қожеке Назарұлының мұраларын зерттеп, қолда бар құнды күйлерінің 50-ден астамын енгізген.

Кеш шымылдығын облыстық мәдениет, архивтер және құжаттама басқармасының басшысы Қуаныш Сүлейменов түрді. Сөз алған басқарма басшысы жаңа кітаптың шығуымен құттықтап, авторға шығармашылық табыс тіледі.

Мұнан соң сөз кезегін дирижер, «Құрмет орденінің» иегері Әли Демегенұлы мен ақын, Халықаралық «Алаш» әдеби сыйлығының иегері Әміре Әрін жалғап, «Күй шақыртқы» туындысының тұсауын кесті. Руханият қоржынын толықтырған тың туындының берер пайдасы көп болсын деген ниеттерін жеткізді. Сонымен қатар «Jetisy» газетінің бас редакторы Жұматай Әміреев шашылып жүрген дүниені, сыр сандыққа айналдыра білген Талғат Ілиясұлына алғыс айтып, баба рухына Мұқағали Мақатаевтың өлеңімен алғысын арнады.

Салтанатты жиын концерттік бағдарламамен жалғасын тапты. Кеш аясында Мұқан Төлебаев атындағы халық аспаптары оркестрі, ҚР мәдениет қайраткері, күйші Талғат Оразаев пен шәкірттері және жеке орындаудағы әріптестері өнер көрсетті. Олар Қожеке Назарұлының «Сайрам көл», «Күй шақыртқы», «Кеңес», «Шалқайма», «Қамбархан», «Естірту», «Шешеме», «Раушан» сынды тағы да басқа таңдаулы күйлерін орындады.

«АЛАТАУ-АҚПАРАТ»

ЖОБА АЯСЫНДА

КІТАП ОҚЫП, ЖЕТІСТІККЕ ҚАДАМ БАС

«ОҚУҒА ҚҰШТАР МЕКТЕП» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ЖОБАСЫ ШОҚАН УӘЛИХАНОВ АТЫНДАҒЫ №10 ОРТА МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯСЫНЫҢ КІТАПХАНАСЫНДА ЖОСПАРЛЫ ТҮРДЕ ЖҮРГІЗІЛУДЕ. БҰЛ ЖОБАНЫҢ БАСТЫ МАҚСАТЫНЫҢ ӨЗІ ОҚУШЫЛАРДЫҢ КІТАП ОҚУҒА ДЕГЕН ҚЫЗЫҒУШЫЛЫҚТАРЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ, ЫНТАСЫН АРТТЫРУ, КӨПШІЛІК АЛДЫНДА ӨЗ ОЙЫН ЕРКІН ЖЕТКІЗУГЕ, ТІЛ БАЙЛЫҒЫН АРТТЫРУҒА ЫҚПАЛ ЕТУ.

Таяуда «Оқуға құштар мектеп» жобасының аясында Ш.Уәлиханов атындағы №10 орта мектеп-гимназиясында «Білім алушыларды көркем әдебиетке баулудың заманауи жолдары» тақырыбында облыстық семинар өткізілді. Мақсаты – балаларға кітаптың адам өміріндегі маңызын түсіндіре отырып, әдеби кітаптарды оқуға насихаттау арқылы олардың кітап оқуға сүйіспеншілігін арттыру болып табылады. Семинарға аудан, қала мектептерінің елуге жуық кітапханашысы мен әдіскерлер қатысты.

Мектеп кітапханасында осы жоба аясында «Буккроссинг», «Readx», «Readingtime 100 кітап», «Отбасылық оқу», «Бала және Театр» жобалары өз жұмысын атқаруда. Бұл жобаларды жүргізе отырып оқушыларымыздың көркем әдебиетке деген қызығушылығының жоғары деңгейге көтерілгенін байқадық. «Отбасылық оқу» жобасында балаларымен бірге байқауға қатысқан ата-аналар оқудың қаншалықты маңызды екенін басқа да ата-аналарға көрсетіп, үлгі болды.

Мектеп кітапханасында сыныптар арасында оқыған шығармалар желісі бойынша көптеген байқау өткізіледі. Соңғы кездері жас буынның кітап оқуға, көркем сөз тануға деген ықылас-ниеті артып келе жатқандығы көңіл қуантады. Оған дәлел, мектепішілік, қалалық, облыстық сөз өнері, ғылыми зерттеу жұмыстарына қатысып, өздерін жоғарыдан танытып жүрген оқушыларымыздың қатары көбейіп келетіндігі марқайтып отыр. Байқаулар көбіне театрландырылған көріністер бойынша өтеді. Көркем шығарма желісі арқылы үзінділерді сахналау да жүйелі жүргізілуде. Оған деген балалар қызығушылығы тіптен бөлек. Шығарманы оқып, композициялық талдау жасай отырып, есте сақтауға және рөлдік сөздерін жаттауға бейімделуде.

Кітаптардан оқушылар өмірлік маңызды сұрақтардың жауабын ала алады. Сонысымен, кітап өз құндылығын ешқашан жоғалтпайды. Заманауи технологияның дамып, электронды оқулық кеңінен қолданылып жатса да, қолмен ұстап, көзбен көріп оқығанға не жетсін? Кітап оқып, жетістікке қадам басу еш уақытта кеш болмайтындығын ұмытпайық.

Анар НҰРБАЕВА,
Ш. Уәлиханов атындағы №10 ОМГ кітапханасының меңгерушісі.

ҚАЗЫНА

Өркениетті заманда жастарымыз үшін көп тілді меңгеру өмір талабы болып отырғаны құпия емес. Өйткені, қазір шет елдерге барып білімін жетілдіруге кеңінен жол ашылған.

Алдымен АНА ТІЛІН білу керек

Жастар қалауы бойынша таңдаған елдің жоғары оқу орнына түсіп, қалаған мамандығын алып шығуға мүмкіндік ашылған. Оның үстіне туристік жолдамалар бойынша да, түрлі спорт жарыстарына қатысу үшін шетел асып, сапарға шығып отыратын кездер де аз емес. Сондықтан осындай жағдайларда өзге елдің тілін меңгерген жастар үшін жат жұртта да қиындық тумайтыны белгілі. Бұл туралы Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев Алматы облысына сапары барысында: *«Әлем халықтарының жақсы қасиеттерін бойға сіңіріп, озық үрдістерін үйрену үшін тіл білу қажет. Бабаларымыз «Жеті жұрттың тілін біл, жеті түрлі ілім біл» деп айтқан. Шын мәнінде, жастар неше тіл білсе, алдынан сонша елдің есігі айқара ашылады. Бұл туған еліннің мүддесіне қызмет ету үшін қажет. Дегенмен, ең алдымен, жастарымыз ана тілін – қазақ тілін білуі керек»* деп қадап айтқан болатын. Ендеше алдымен мемлекеттік тілді меңгеру – әрбір азаматтың асыл парызы болуы керек. Мемлекеттік тілдің қолдану аясын кеңейту арқылы оның мәртебесін арттыруға барлық мүмкіндік жасалған. Алайда, соған қарамастан жасанды қолбайлаулардың салдарынан бұл тұрғыда олқылықтар да жол беріліп келе жатқаны жасырын емес. Алысқа бармай ақ, өзіміз күнделікті көзімізбен көріп, көңілімізге тоқып жүрген сот жүйесін алсақ та жеткілікті. Сот ісін жүргізуде мемлекеттік тілдің қолданылу аясын барынша кеңейте түсуге қол жеткізуге тілге байланысты заңдар талаптарын өрескел бұрмалау салдарынан туындаған өзіміздің жасанды проблемаларымыз кедергі келтіруде. Мәселен, сот отырыстарында орысшаға шорқақ қазақ азаматтардың арыздарын орыс тілінде жазып, ал істі қарау барысында аудармашы тағайындауды сұрататын жағдайлар кездесіп жатады. Оның мұндай қадамға бару себебін анықтай келе, өзі қазақ бола тұра орыс тілінде таптаурын тәсілмен жазып үйреніп қалған тергеушінің немесе қорғаушының ықпалымен орыс тілінде жазуға келіскені анықталып жатады. Сондықтан мемлекеттік тілде жүргізілетін істердің үлесін арттыра түсу үшін осындай жасанды кедергілерді жойған абзал. Атап айтқанда, істі жүргізетін тергеушілер, құқық қорғау органдарының қызметкерлері қазақ тілін барынша меңгерген, еркін сөйлеп, жаза алатын адамдар болуы керек. Сонымен қатар, әрбір жауапқа тартылған азаматқа оның өз конституциялық құқы бойынша мемлекеттік тілде жауап беруге қауқарлы екендігін түсіндіріп отыру керек. Сайып келгенде, тілге өгейлікті өзге емес, өзіміз жасап отырмыз. Қолымыздан келгенше заңға сүйеніп, тілдің пайдалануын талап етсек, қазақ тілін толық қажеттілікте айналдырған болар едік.

Бақыт ЖАМАНБАЛИНА,
Талдықорған қаласының мамандандырылған тергеу соты әкімшісінің басшысы.

Алатау
Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau.offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

СЕМИНАР

РАСШИРЯЮТСЯ ГОРИЗОНТЫ ДУАЛЬНОГО ОБУЧЕНИЯ

В АЛМАТЫ ПРОШЕЛ ГОРОДСКОЙ СЕМИНАР «ВНЕДРЕНИЕ ДУАЛЬНОГО ОБУЧЕНИЯ В ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ПОДГОТОВКИ КАДРОВ», СООБЩАЕТ ПРЕСС-СЛУЖБА РЕГИОНАЛЬНОЙ ПАЛАТЫ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЕЙ ГОРОДА АЛМАТЫ.

Цель семинара – обсуждение и масштабирование знаний о внедрении дуальной системы образования. Ранее дуальное обучение практиковалась среди рабочих профессий, где будущих специалистов готовили на производстве. Теперь дуальное обучение внедряется и в среднеобразовательных учреждениях.

На семинаре педагоги среднего звена рассказали об эффективности дуального обучения в стенах общеобразовательной школы.

Внимание участников было акцентировано на актуальные проблемы повышения качества профессионального образования, коллаборацию организаций образования разных уровней в вопросах подготовки будущих учителей, через применение основ дуального обучения и практической направленности подготовки.

Директор КГУ ОШ №10 Шара Удуримова поделилась опытом организации работы с педагогическим колледжем КазНацЖенПУ. Студенты педколледжав рамках дуального обучения преподают школьникам-предметы, а их наставниками являютсяучителяшколы.

Представители КазНацЖенПУ рассказали в целом о внедрении дуального обучения, также озвучили основные индикаторы педколледжа. Руководитель методического объединения начальных классов КГУ ОШ №10 Наталья Тимощук говорила о значимости реализации дуального обучения с позиции учителя школы.

«Дуальное обучение основано на трехстороннем соглашении между учебным заведением, предприятием и студентом. Такой формат выгоден всем участникам обучения. В нашем случае трехсторонний договор заключен между двумя учебным заведениями и студентом: колледж – школа – студент. Так, школа имеет возможность подготовить для себя кадры «под заказ», то есть соответствующие своим требованиям», – сказалаВедущий эксперт Палаты предпринимателей города Алматы Жанар Ибрагимова.

Для студента дуальное обучение – хорошая возможность пройти практическую подготовку к своей будущей специальности, познакомиться с коллективом, быстрее трудоустроиться. Колледжу участие в проекте дает возможность повысить качество обучения, выпускать конкурентных выпускников, востребованных на рынке труда.

В рамках семинара гости приняли участие в учебном процессе, где студенты колледжей проводили урок школьникам.

«Урок вели будущие специалисты. Несмотря небольшой срок программы молодыеспециалисты смогли найти общий язык со школьниками. Виден контактбудущего педагога с учениками. Это и есть одна из целей дуального обучения», – добавила спикер.

Напомним, НПП «Атамекен» регистрирует договоры о дуальном обучении и вносит в Реестр. На сегодняшний день в Реестре зарегистрировано15388 договора о дуальном обучении. Подготовка кадров по дуальному обучению ведется с 630 предприятиями и 49 колледжами по 69 специальностям (в текущем году на 4000 обучающихся больше, чем прошлом году). Каждый год наблюдается существенный рост охвата студентов дуальным обучением.

В ходе семинара участники были разделены на творческие команды, в число которых вошли директора школ, преподаватели, учителя и студенты. Таким образом, каждая проблема обсуждалась с позиции как руководителя, так и основного стейкхолдера – студента.

Каждая команда по итогам обсуждения проводила защиту постера на темы «Роль наставника», «Формирование профессиональных компетенций студентов колледжей в условиях дуальной системы обучения», «Как повысить мотивацию ребенка к учебе?», «Взаимодействие с родителями».

Семинар завершился показом видеоролика школы «Добро пожаловать в мир школьника!», где участники семинара смогли увидеть единый процесс обучения и воспитания учеников школы, а также профессиональную и социальную адаптацию будущего специалиста – студента колледжа.

Ш. ХАМИТОВ.

ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВО

ФРОНТ-ОФИС ПО СОПРОВОЖДЕНИЮ ИНВЕСТПРОЕКТОВ

Как передает пресс-служба региональной палаты предпринимателей города Алматы, на базе Регионального Центра Развития Алматинской области прокуратурой Алматинской области и Региональной Палатой предпринимателей создан Фронт-офис по сопровождению инвестиционных проектов.

Как отметил заместитель прокурора по Алматинской области - АзаматКуренкей, целью работы фронт-офиса является изучение проблемных вопросов и устранение административных барьеров в реализации проектов для улучшения инвестклимата региона.

Недавно с представителями инвестпроектов, госорганов, управляющей компанией Специальной экономической Зоны Алатау (СЭЗ Алатау) прошел круглый стол с определением дальнейших задач и совместной работы всех заинтересованных органов. Инвесторы, столкнувшиеся с бюрократическими проволочками при реализации инвестиционного проекта со стороны местных исполнительных, уполномоченных органов, могут обратиться в прокуратуру области для разрешения проблем в рамках действующего законодательства.

«Фронт-офис создан в рамках поручения главы государства. В этой связи, сообщаем предпринимателям, которые участвуют в реализации инвестпроектов, что в случае возникновения проблем, они могут обращаться в палату предпринимателей «Атамекен», либо в прокуратуру области, совместными усилиями мы будем вести работу по решению проблемных вопросов», – отметил директор РПП Атамекен – Тимур Бекеев.

Фронт-офис находится по адресу: г.Алматы, ул.Желтоксан, 112, 2 этаж – Регинальный центр развития Алматинской области, обратиться можно также через Qr.

Ш. БАТОВ.

АКТУАЛЬНАЯ ПРОБЛЕМА

ИЗМЕНИЛИСЬ ПРАВИЛА РАЗВОДА ПРИ НАЛИЧИИ ДЕТЕЙ

В наше непростое время разводы превысили все нормы допустимого и не смотрят на детей, которые остаются без матери или отца, это эгоизм? А в старое время было заведено, если заключен брак, то он не рушим, так как есть дети, у которых должны быть родители. И в прошлое время проблем хватало в семьях, но на разрыв отношений решалось мало людей, так как выше ставили интересы детей и несли ответственность перед детьми.

Первые годы супружеской жизни любая семейная пара встречается с трудными временами. И они не находя общего правильного решения, к сожалению иной раз отношения между супругами заходят в глухой тупик, единственным выходом из которого кажется развод.

Кодекс Республики Казахстан «О браке (супружестве) и семье» однозначно дает ответ на вопрос, когда развод невозможен. Суд оставит заявление истца без рассмотрения, если выяснится, что супруга беременна либо ребенку не исполнился 1 год на момент представления заявления на развод. Объяснение этому самое простое: в Республике Казахстан, как и в других странах, государство встает на защиту материнства и детства. Законодатели считают невозможным развод в семье, где ожидается или уже есть младенец. Это закон, поэтому попытка супруга получить развод в одном из этих случаев даже через суд будет обречена на провал.

Хотим напомнить, что с сентябре прошлого года в Казахстане начали действовать правила бракоразводного процесса при наличии детей.Ранее чтобы развестись, супружеской паре с несовершеннолетними детьми достаточно было обратиться в районный или городской суд по месту нахождения ответчика. Расторжение брака в суде производилось в срок до шести месяцев со дня подачи супругами соответствующего заявления.Теперь же, с 1 сентября 2023 года, все вопросы, касающиеся детей, передаются в ювенальные суды, включая рассмотрение дел о расторжении брака. В настоящее время брачные разводы, где есть несовершеннолетние дети, будут рассматривать специализированные суды по делам несовершеннолетних. Если же детей нет, то дело о расторжении брака также рассматривают местные исполнительные органы.

Кроме расторжения брака между супругами, имеющими общих несовершеннолетних детей специализированные межрайонные суды по делам несовершеннолетних рассматривают и разрешают гражданские дела по спорам, затрагивающим права и законные интересы несовершеннолетних. Также ювенальным судам были предоставлены ряд дополнительные функции.

Жансая ЕРЖАН,
главный специалист специализированного межрайонного суда по делам несовершеннолетних области Жетісу.

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau.offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

ПРЕМЬЕР-ЛИГА

ҮШ МЕДАЛЬ ОЛЖАЛАДЫ

ФРАНЦИЯ АСТАНАСЫ ПАРИЖДЕ WKF КАРАТЭДЕН ӘЛЕМДІК РЕЙТИНГТЕ ТОП 32-ГЕ КІРЕТІН СПОРТШЫЛАР ҒАНА ҚАТЫСА АЛАТЫН «KARATE 1 PREMIER LEAGUE» САЙЫСЫ ӨТТІ.

Қаңтардың 26-28 күндері аралығында өткен премьер-лига бәсекесінде жерлестеріміз 3 қола жүлде жеңіп алды.

Нақты атағанда, Мөлдір Жаңбырбай (50 келі), Гүлмира Үсенова (55 келі), Абылай Төлтай (+84) өз салмақтары бойынша үшінші орын тұғырынан көрініп, қола медальды еншіледі.

Спорт комитеті мәлім еткендей, аталған турнирде 66 елдің 366 спортшысы 10 салмақ бойынша жүлде жиынтығын сарапқа салды.

ЧЕМПИОНАТ

КҮРЕС ТҮРЛЕРІНЕН БИЫЛҒЫ ҚАЗАҚСТАН ЧЕМПИОНАТЫ АСТАНА ҚАЛАСЫНДА ӨТЕДІ. 1-5 АҚПАН АРАЛЫҒЫНДА ӨРБИТІН ІШКІ БІРІНШІЛІККЕ ҰЛТТЫҚ ҚҰРАМАҒА МҮШЕ БАЛУАНДАРДЫҢ БАСЫМ КӨПШІЛІГІ ҚАТЫСАДЫ.

БАЛУАНДАР БЕЛДЕСУГЕ ТҮСЕДІ

Грек-рим күресінен ұлттық құраманың бас бапкері Юрий Мельниченко бұл додадан тек Нұрсұлтан Тұрсынов қана сырт қалғанын айтты. Ол Париж жазғы Олимпиадасына жолдама олжалағандықтан жеке жаттығу жұмысын жүргізіп жатыр.

Біріншілікте чемпион атанған балуандар Азия аймағы бойынша Қырғызстанда өтетін лицензиялық турнирге қатысады. Одан жолдама бұйырмаса, әлемдік іріктеу додасында Париж Олимпиадасының жолдамасы үшін күреске түседі.

Қазақстан чемпионаты Жақсылық Үшкемпіров атындағы жекпе-жек сарайында өтеді.

ТУРНИР

САРИЕВ СЕНІМДІ АҚТАМАДЫ

ШЫМКЕНТТЕ АРАЛАС ЖЕКПЕ-ЖЕКТЕН ALASH PRIDE FC 94 ТУРНИРІ ӨТТІ. ОСЫ ҰЙЫМНЫҢ ЧЕМПИОНДЫҚ БЕЛБЕУІ ҮШІН РУСЛАН САРИЕВ ПЕН БРАЗИЛИЯЛЫҚ ВАНДЕРЛЕЙ ДА СИЛЬВА ФЕРЕЙРА АЙҚАСТЫ.

Жартылай жеңіл салмақта күш сынасып жүрген бұл спортшылардың екеуі де мықты. 27 жастағы Руслан Сариев осы күнге дейін 18 рет октагонға шығып, соның екеуінде ғана ұтылды. Бес бәсекеде айқын басымдық танытты. Жасы 30-ға таяп қалған Вандерлей да Сильва Ферейра 22 кездесудің 15-ін өз пайдасына шешті. Сегіз қарсыласын нокаутпен ұтты. Соңғы рет ол былтыр күзде Мәскеуде ұйымдастырылған турнирде біздің Сәбит Жүсіповтен оңбай таяқ жеген еді. Сол себепті де жергілікті жанкүйерлер қандасымыздың жеңіске жететініне сенімді болды.

Бірақ бразилиялық файтер жауапты жекпе-жекке тыңғылықты даярланып келіпті. Бес раундқа есептелген айқас мерзімінен бұрын аяқталды. Бұл бәсекеде Ферейраның бағы жанып, Alash Pride промоушенінің алтын белбеуін өз еліне әкетті.

Материалдар egemen.kz. сайтынан алынды.

ҚОРЫТЫНДЫ

«АСТАНА» ӘЛЕМНІҢ ЕҢ ҮЗДІК ФУТБОЛ КЛУБТАРЫ РЕЙТИНГІНЕ ЕНДІ

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФУТБОЛ ТАРИХЫ ЖӘНЕ СТАТИСТИКАСЫ ФЕДЕРАЦИЯСЫ (IFFHS) 2023 ЖЫЛҒЫ МАУСЫМ ҚОРЫТЫНДЫСЫ БОЙЫНША ӘЛЕМНІҢ ҮЗДІК КЛУБТАРЫ РЕЙТИНГІН ЖАРИЯЛАДЫ.

Бұл тізімге Қазақстаннан «Астана» клубы ғана енген.

Ұйымның жаңарған рейтингіне әлемнің 700 командасы қосылған. Елордалық команда 417-орынға жайғасқан.

Рейтингте «Астана» Ресейдің «Краснодар» (455-орын), «Зенит» және «Локомотив» (604-орын) клубтарынан жоғары орналасқан.

Үздік клубтар көшін ағылшынның «Манчестер Сити» командасы бастап тұр. Алғашқы үштікті «Реал Мадрид» пен «Интер» түйіндеп тұр.

IFFHS жаңартылған рейтингі:

1. «Манчестер Сити» (Англия) – 359 ұпай
2. «Реал Мадрид» (Испания) – 332.
3. «Интер» (Италия) – 289.
4. «Әл-Ахли» (Мысыр) – 275,5.
5. ПСВ (Нидерланд) – 243,5.
6. «Байер» (Германия) – 236.
7. «Флуминенсе» (Бразилия) – 233.
8. «Фиорентина»(Италия) – 227,5.
9. «Палмейрас» (Бразилия) – 226.
10. «Порту» (Португалия) – 225.
11. «Форталеза» (Бразилия) – 219,5.
12. «Рома» (Италия) – 216,5.

13-14. «Бавария» (Германия) – 216.
13-14. «Фламенго» (Бразилия) – 216.
15. «Спортинг» (Португалия) – 210.
16. «Вест Хэм» (Англия) – 206,5.
17-18. «Барселона» (Испания) – 204
17-18. «Сан-Паулу» (Бразилия) – 204.

19. «Лейпциг» (Германия) – 197.
20. «Юнион» (Бельгия) – 195.

Ақпарат дереккөзі massaget.kz. сайтынан алынды.

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел. : 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau.offset@mail. ru, www. alatau. kz@mail. ru

КЕРЕК КЕҢЕС

ЖАЯУ ЖҮРУ – ДЕНСАУЛЫҚҚА ПАЙДАЛЫ

КҮНДЕЛІКТІ ЖАЯУ ЖҮРУ – ДЕНСАУЛЫҚҚА ПАЙДАЛЫ ІС. АДАМ АҒЗАСЫ ҮШІН ҚИМЫЛ-ҚОЗҒАЛЫС САЛАМАТТЫ ӨМІРДІҢ БІР КЕПІЛІ, ЖАН МЕН ТӘННІҢ САУЛЫҒЫ.

Ал күніне 10 мың қадам жүретін болсаңыз ағзада қандай өзгерістер болады?

Физикалық қалыпта болу

Жаяу жүру аяқ бұлшықеттерін қатайтады, төзімділік пен табандылыққа жол бастайды. Белсенді физикалық жаттығулар бұлшықетті ғана нығайтып қоймай, жүрек-қантамырлар жүйесінің жұмысын да жақсартады.

Жүрекке пайдалы

Жаяу жүру жүрекке пайдалы ең қарапайым жаттығу. Қандағы холестерин мен қысымды төмендетуге көмектеседі, жүрек бұлшықетін қалыпқа келтіреді.

Салмақ қоспайсыз

Күнделікті жаяу жүріп серуендеу артық салмақ қоспаудың бір себепкері. Қимылдау арқылы ағзадағы зат алмасу, асқазан-ішек жолдары қызметі жақсарады.

Көңіл-күй көтеріледі

Физикалық белсенділіктен бақыт гормоны эндорфин бөлінеді. Бұл арқылы адамның көңіл-күйі көтеріліп, күйзелісі азаяды. Таза ауада серуендеу де ағзаның тынығуына пайдалы.

Сүйекті қатайтады

Жаяу жүру ағзаға көп салмақ түсірмейтін жаттығу. Сүйекті қатайтып, остеопороз дертіне шалдықпауға көмектеседі.

Жаяу жүруден ләззәт алуға қажетті кеңестер

Аяқ киім ыңғайлы болу керек

Серуендеуге шығар алдында аяқ киімнің жайлы болуын қадағалаңыз. Бұл жүргенде ыңғайлылық әрі жарақат алып қалмауға көмектеседі.

Бірден көп жүрмеңіз

Жаяу жүруді ақырындап бастаңыз. Бір күнде көп уақыт жаяу жүріп, ағзаға салмақ түсіріп алуыңыз мүмкін. Сол үшін ақырындап бастап, біртіндеп қадам санын арттыра түскен абзал.

Ағзаңызды бақылаңыз

Жаяу жүру кезінде өзіңізді жайсыз сезінсеңіз немесе ағзада ауырлық байқалса, жаттығуды тоқтатқаныңыз абзал. Ағзаға күш салуға болмайды, қайта қалпына келуіне жасау керек.

Күніне 10 мың қадам жүру денсаулықты нығайтып, физикалық формаңызды сақтап жүруіңізге сеп болады. Бұлшықеттердің шынығуынан бастап, жүрек жұмысын жақсартып, салмақты қалыпты ұстауға көмектеседі. Алайда ағзаңызды бақылап, өзіңіз көп күш түсірмеуге тырысыңыз.

Материал massaget.kz. сайтынан алынды.

ӘЗІЛ-ШЫНЫ АРАЛАС

«Назипаев боламын»

Ермахан кезекті демалысын алып елге барады. «Алыстан алты жасар бала келсе, алпыстағы шал тұрып сәлем беріпті» демекші, Ерекеңнің бүкіл туған-туыстары қарашаңыраққа келіп, бас қосады. Әзіл айтпаса бойына ас батпайтын Ерекең айналасына көзін қысып қойып:

– Апа, – дейді, – мен тегімді өзгертейін деп жатырмын.

– Қартайғанда тегіңді өзгертіп не көрінді, балам? – дейді апасы таңырқап.

– Есіңізде ме, әкем марқұм өзіне тартқан пысық балалары – Қалдығүл, Рахымжан, Нұрмахан, Бибігүл, Расулханды өзіне теліп, «Айтмахан, Ермахан, Айгүл – Назипаның балалары. Олар аңқау, өгіз туды десең сенеді» деп бізді екінші сортқа қосушы еді ғой. Сол есіме түсіп тегімді сіздің атыңызбен «Назипаев» деп өзгертуге бел будым, – дейді.

Ерекеңді Айтмахан мен Айгүл де қостап, олар да тегін ауыстыратын болып шешеді. Сөйтіп бәрі бір күлісіп алады.

Арада біраз уақыт өткен соң, Алматыда жүрген Ермаханға апақарындастары Бибігүл мен Айгүл қоңырау шалып:

– Ермахан, бүгін үйде бүкіл Әбдіраман әулеті бас қосып отыр. Солардың ішінде «Назипаев боламыз» дегендер де бар. Оларды қабылдау үшін не істейміз? – дейді әзілдеп. Сонда Ермахан:

– Олай болса, жеке куәлігі мен СИК, РНН, оң жақтағы және сол жақтағы екі көршісінен мінездеме өткізсін, – деген екен.

Ермахан мен Нұрмахан

«Литер Media» ЖШС-нің қарамағындағы «Айқын» және «Литер» газеттері бір жылдары жаңа жылдан бастап «Нұр-Медиа» ЖШС-нің құрамына кіреді. Дәл сол кезде «Айқын» газетінің бас редакторы Нұртөре Жүсіп Астанада іссапармен жүрсе керек. Бұл жаңалықты ол елордада жүріп естиді. Ертесіне жұмысқа келіп бөлмесінде отырса, оған сәлем бермек болып басылымның сол кездегі жауапты хатшысы Ермахан Шайхыұлы келеді. Амандық-саулықтан соң Нұрекең:

– Иә, Ермахан, не жаңалық бар? – деп сұрайды.

Сонда ол:

– Сіз Астанаға кетіп бара жатқанда Ермахан едік, енді Нұрмахан болдық, – деген екен газеттің «Нұр-Медианың» қарамағына енгенін меңзеп.

«Қай детдомға өткіземіз?»

Төреғали Тәшенов – «Айқын» газетінің тілшісі, белгілі журналист. Заман құрдас болған соң Ермахан Төкеңмен жиі-жиі әзілдесіп жүреді екен. Бірде Төреғалидың сексеннің сеңгіріне шыққан анасы қайтыс болады. Әкесі ертеректе дүние салса керек. Төкең еліне барып анасын ақтық сапарға шығарып салып келеді. Редакция ұжымы Төкеңе көңіл айтпақ болып есік алдында жиналып тұрады. Сонда Ермахан құр қарап тұрмай:

– Төкеңнің әкесі ертеректе қайтыс болыпты. Енді міне, анасынан айрылды. Енді оны қай детдомға өткіземіз? – деген екен.

Бану ШАЛОВА
egemen.kz. сайтынан алынды.

ӨНЕР

«МЕЙІРІМ» шығармашылық орталығының талантты балалары

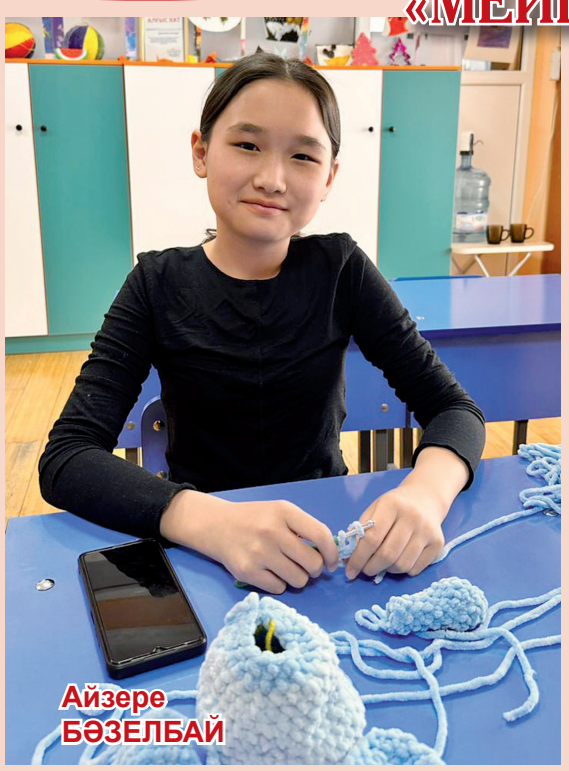

Айзере БӘЗЕЛБАЙ

Әмина НИЕТ

Аида АЗАТ

Құрылтайшы "АЛМАТЫ-БОЛАШАҚ" АҚ

Баспахана директоры Бақберген ТҮКІБАЕВ

Бас редактор Айтақын БҰЛҒАҚОВ

Редакция алқасы:
Сарби ӘЙТЕНОВА – редактордың орынбасары
Зарина БЫЖЫБЕК – тілші
Гүлнұр БАЙМҰХАН – тілші

Кезекші редактор: Г. БАЙМҰХАН.

Алатау

Газет Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінде 2007 жылғы 27 тамызда тіркеліп, № 8639-Г куәлігі берілген.

Газет аптасына бір рет, жұма күні шығады. Жарияланған мақала авторларының пікірлері редакция көзқарасын білдірмейді. Жарнама мен хабарландырулардың мазмұны мен мәтініне жарнама беруші жауапты.

Газет Талдықорған қаласы, Қабанбай батыр көшесі, 32 үйде "Алматы-Болашақ" АҚ филиалы "Офсет" баспаханасында басылады.

Редакция мекенжайы: 040000, Талдықорған қаласы, Қабанбай батыр көшесі, 32-үй, екінші қабат.

Телефондары: 8(7282) 41-11-70, 41-11-42;
E-mail: alatau.offset@mail. ru, www.alatau.kz@mail. ru
Сайты: alatau_gazeti
Газет 07.08.2000 жылдан бастап қазақ және орыс тілдерінде аптасына бір рет - жұма күні шығады.

Таралымы 2700
Тапсырыс № 160
Индекс 15534